

alimara

BUTLLETÍ INFORMATIU
DEL SERVEI D'ACCIÓ SOCIAL
JULIOL - OCTUBRE 1989

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA

14-15

ARRAN DE LES INUNDACIONS
ESTUDI SOBRE LA JOVENTUT DE LES BALEARS
LA NOVA ZONIFICACIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DE
L'AJUNTAMENT DE PALMA
MEMÒRIA DEL CENTRE SOCIAL DE SON ROCA, 1989
ENTREVISTA AMB XESCA THOMÀS
L'ACTITUD DE CONTENCIÓ EN EL TREBALL ASSISTENCIAL
D'ATENCIÓ PRIMÀRIA
DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL SOCIAL MITJANÇANT
PROJECTES

L'ALCOHOLISME ÉS LA MALALTIA SOCIAL MÉS ESTESA I
IMPORTANT
DOCUMENT: PLA PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS DE LES
DONES
ESCOLES-TALLERS: MÀ D'OBRA A PREUS DE SALDO
SOLEDAD HASTA EN EL ÚLTIMO SUSPIRO
ELS MENDICANTS
MANACOR: UNA POBRESA DESCONEGUDA

ÍNDEX

Arran de les inundacions	3
Estudi sobre la joventut de les balears	5
La nova zonificació dels serveis socials de l'Ajuntament de Palma	10
Memòria del Centre Social de Son Roca, 1988	14
Entrevista amb Xesca Thomàs, directora del Centre d'Informació dels drets de la Dona	16
L'Alcoholisme és la malaltia social més estesa i important	18
L'actitut de contenció en el treball assistencial d'atenció primària	19
Desenvolupament del treball social mitjançant projectes (1)	21
Eines per treballar millor	23
Tallers-Escola: mà d'obra a preus de saldo	26
Soledad hasta en el último suspiro	28
Els Mendicants	30
Manacor: una pobresa desconeguda	33

ALIMARA Núm. 14 i 15
juliol - octubre del 1989

Publicació bimestral

Edita: Consell Insular de Mallorca
Redacció: Servei d'Acció Social
Carrer Almudaina, 5
07001 Palma de Mallorca
Tel. (971) 72.15 01 ext. 286
Telefax (971) 71 90 88
(Atn. Acció Social)

Maquetació i disseny: Ferran Sintes.
(Asist. Macintosh II cx.) Tel: 72 60 67

Impressió: Totgràfic, S.A. - S'Arenal
Dip. Legal: PM-128 del 1987.

PRESENTACIÓ

Durant els mesos d'estiu l'activitat laboral decau considerablement: l'excessiva calor i el fet que un percentatge elevadíssim de treballadors gaudeixin de les vacances, són els motius principals de l'endarreriment de les activitats que tenen una periodicitat constant durant la resta de l'any. Aquest és el cas d'Alimara que, per fer front a l'inconvenient que això suposa, ha decidit d'ampliar el volum d'informació que ofereix i convertir-se en un número doble.

Si hem engreixat substancialment determinades seccions, no es deu a un intent d'ampliar de qualsevol manera el buit d'aquests darrers mesos, sinó que respon al criteri que sempre intentam que predomini: donar compte dels temes que poden resultar d'interès per a tots vosaltres. La informació que s'ha generat durant aquest període de "relaxació" és prou densa com per arriscar-se a treure al carrer un número d'aquestes característiques: les passades inundacions, de les quals n'heu tengut notícia per diversos mitjans de comunicació, han precisat de la col.laboració entre entitats per fer front a les mesures extraordinàries que s'han hagut d'adoptar; la posada en marxa, per part de l'Ajuntament de Palma, de nombroses unitats bàsiques d'acció social, ha configurat una nova zonificació de la xarxa de Serveis Socials en pro d'oferir una millor i més ràpida atenció al ciutadà; el fet que ara es compleixin quatre anys de la creació del centre d'Informació dels Drets de la Dona ens acosta a Xesca Thomàs, la seva directora, per parlar amb ella d'aquelles qüestions que, encara ara, malgrat que es vagi avançant, suposen una discriminació social per a les dones. Com a complementació, trobareu en aquest número les 'arees d'actuació i els objectius principals, traduïts al català, del Pla d'Igualtat d'Oportunitats de la Dona que s'inicià l'any 1986, promogut per l'Institut de la Dona.

Si no destacam més informació del contingut d'aquesta Alimara no significa que minvem la seva importància, sinó que us suggerim que vosaltres mateixos l'aneu descobrint.

el consell insular de mallorca informa

ARRAN DE LES INUNDACIONS

Les passades pluges caigudes sobretot a la zona de Llevant de l'illa i que provocaren inundacions amb greus conseqüències pels habitants de determinats municipis, obligaren a les administracions públiques a prendre mesures urgents per tal de pal·liar les situacions més urgents.

La preocupació institucional sobre aquesta qüestió es va concretar a la creació d'una Comissió d'Avaluació que s'encarregà de valorar els danys i d'oferir de forma immediata ajuda, principalment econòmica, a aquelles persones que en sortien més perjudicades.

L'esmentada Comissió es va constituir amb la participació de representants de Caritas, als quals la Comunitat Autònoma delegà la gestió de l'ajuda oferida pel Govern Autonòmic (15.000.000 de pessetes) i representants del Servei d'Acció Social del C.I.M. que contribuï amb 15.000.000 més de pessetes.

La Comissió es va reunir per primera vegada el 12 de setembre plantejant-se les següents accions:

- Elaborar un cens de famílies afectades,
- recollir informació sobre els danys soferts de caire domèstic, per la qual cosa es dissenyà una fitxa específica,

- Taules i cadires
- Llits,....

1.3.- Altres béns de la casa. Pèrdua de roba personal i de la casa (flassades, llençols, etc.). Parament de cuina: plats, tasses, coberts, etc. i altres petits electrodomèstics bàsics.

2. Criteris Diferencials: Per poder prioritzar les ajudes es tengueren en compte factors tals com: la capacitat de recuperació dels individus o famílies, els ingressos econòmics i la composició familiar.

FINANÇAMENT:

Del total de 34 milions que han aportat les institucions:

Comunitat Autònoma	15 milions
Consell Insular	15 milions
Càritas	4 milions

Se n'ha fet la següent distribució per municipis:

Nº Demandes	Quantitat
ARTA	2 300.000 pts.
CAMPOS	48 7.300.000 pts.
FELANITX	3
MANACOR	50 11.650.000 pts.
SANT LLORENÇ	26 4.450.000 pts.
129	23.700.000 pts.

FORMA DE PAGAMENT

Es farà mitjançant xec nominal, que s'entregarà a la persona afectada, la qual firmarà un rebut en el moment de l'entrega, amb el compromís de presentar els justificants o factures adients.

Cal dir que els ajuntaments es responsabilitzaran que els xecs arribin a tots els afectats i posteriorment a recollir els justificants els quals seràn remesos al Consell Insular.

•coordinar-se amb les Institucions que haguessin iniciat alguna acció en els municipis afectats (Creu Roja i INSERSO).

Aquestes accions es dugueren a terme amb la col.laboració dels ajuntaments afectats (assistents socials i altres tècnics), voluntariat d'Acció Social i personal dels Centres Comarcals del C.I.M.

Recollida la informació s'establiren els següents criteris per a l'adjudicació de les ajudes:

1.- Valoració dels danys:

1.1.- Estructura de l'habitatge i tinença; en aquest apartat s'inclouen els danys que afecten l'estructura de la casa: clivelles, portells, esfondrament de parets, instal.lacions d'aigua, i d'electricitat... S'ha considerat, igualment, si l'ocupant era propietari o llogater.

1.2.- Mobiliari de l'habitatge; si es tracta de pèrdua total o parcial dels mobles de la casa, les pèrdues que manifesten els afectats en relació als mobles existents abans.

Determinació d'un equipament bàsic:

- Cuina
- Nevera
- Rentadora
- Estufa

ESTUDI SOBRE LA JOVENTUT DE LES BALEARS

El Servei d'Informació i Prevenció de l'Abús de Drogues del CIM ha realitzat un estudi per conèixer determinats aspectes de la nostra joventut; es va escollir una mostra de 1.451 joves d'ambdós sexes (54% al.lots - 46% al.lotes) entre 13 i 19 anys, amb un marge de confiança del 95% i un error màxim inferior a $\pm 3\%$. Les dades foren recollides entre desembre de 1987 i gener de 1988 mitjançant enquesta auto-administrada. L'estudi ha comptat amb el finançament del Fons d'Investigacions Sanitàries de la Seguretat Social.

Dels resultats obtinguts, l'estudi és molt extens i conté múltiples variables, n'extreim sis que corresponen als

següents apartats:

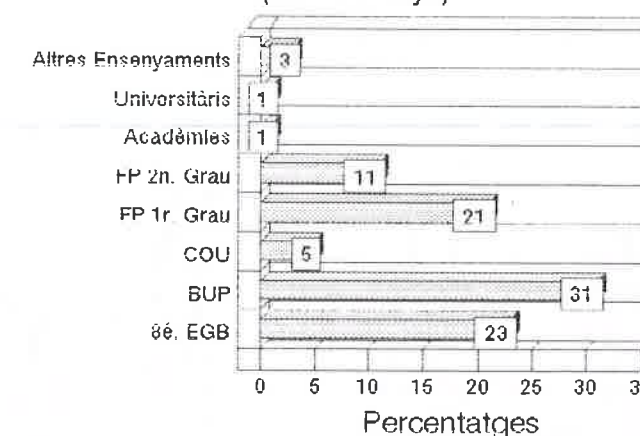
1. Característiques sociològiques i psicològiques generals dels enquestats.
2. Relació amb els pares.
3. Sexualitat.
4. Consum de drogues.
5. Temps lliure.
6. La qüestió lingüística.

Acompanyam, fins i tot a segons quins apartats substituïm, la informació escrita per gràfiques d'elaboració pròpia per facilitar la lectura dels resultats.

1. Característiques sociològiques i psicològiques generals dels enquestats.

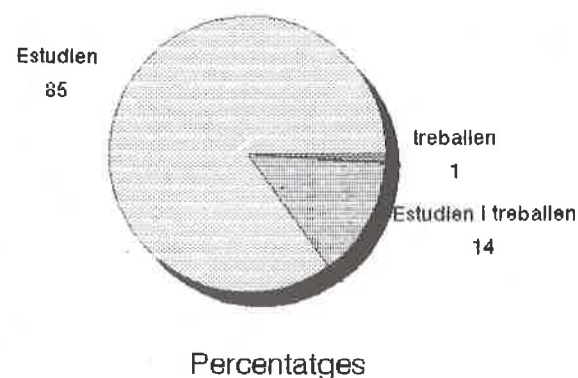
Conjunt de la Població Enquestada

(13 - 19 Anys)

Conjunt de la Població Enquestada

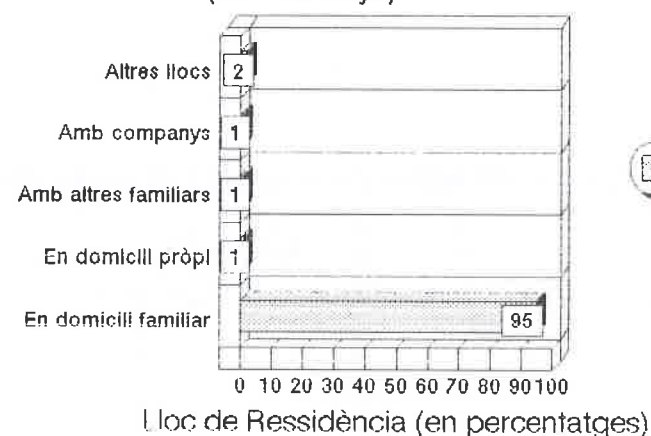
(13 – 19 Anys)

La lectura que es pot fer de les gràfiques no ens ha d'estranyar degut a què majoritàriament la població escollida està en edat obligatòria d'estudiar

Conjunt de la Població Enquestada

(13 – 19 Anys)

Referent a com es veuen els mateixos joves, predominen com a valors més significatius, el ser inquiet (58%), descuidat (44%), capritxós (50%), gandul (55%) i que s'enfaden sovint (40%).

Aquestes característiques generals dels nostres joves fluctuen depenent de l'edat en què es troben: com més infantils són, menys inquiets i menys descuidats són; a mesura que van evolucionant solen ésser més depressius però no s'enfaden tant, la qual cosa possiblement significa una certa resolució del seu conflicte amb l'autoritat (pares, mestres, etc.).

2. Relació amb els pares.

Pels resultats de les dades obtingudes, sembla que l'autoritat familiar és compartida per ambdós cònjuges. El grau de comunicació amb els pares és bo amb un lleuger avantatge de la mare (77%) sobre el pare (59%).

Els pares són considerats raonables i tal vegada degut a aquesta visió que es té d'ells, els joves són, sobretot, afectuosos amb ells. Es pot dir que, en general, hi ha poca conflictivitat entre pares i fills.

Els adolescents consideren interlocutors vàlids als seus pares; la confrontació generacional no és tan in-

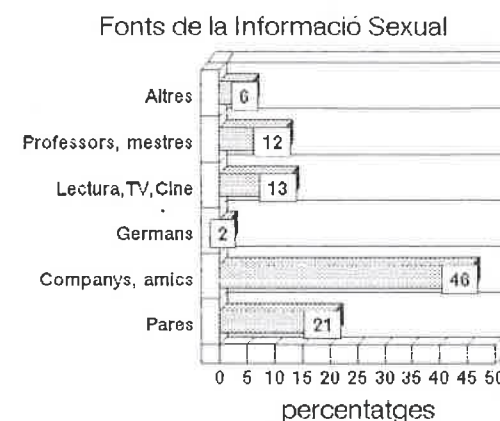
tensa com en altres èpoques.

Les activitats que més es comparteixen amb els pares solen ésser aquelles que es realitzen dins la llar familiar (dinar, veure la televisió...), mentre que les que tenen lloc fora de la llar, poques vegades o mai són compartides amb ells (fer esport, passejar, anar al cinema, etc.).

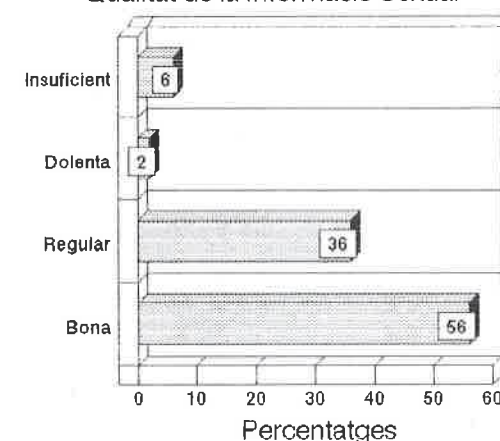
Aquests resultats poden ésser comprensibles si tenim en compte que en aquesta edat es dona un intens desenvolupament de les relacions socials, canviant el punt d'interès de la relació familiar a l'interès pel grup d'iguals.

3. Sexualitat

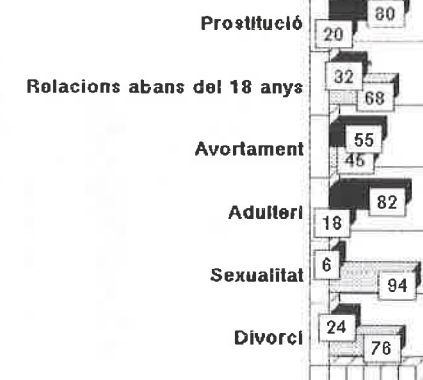
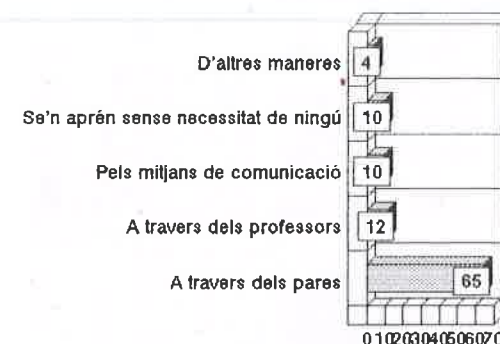
Qüestions relatives a la sexualitat

Qualitat de la Informació Sexual

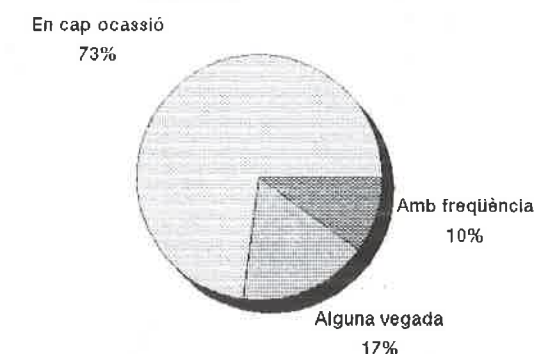

¿Per quins medis s'haurien d'informar els joves sobre les qüestions sexuals?

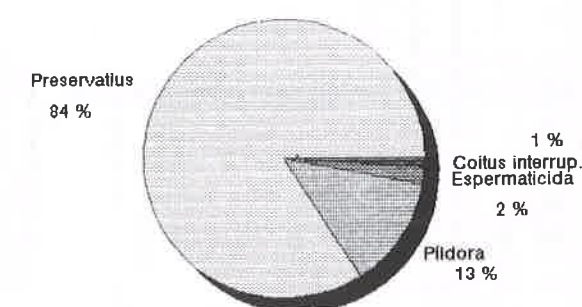

□ D'acord ■ En desacord

¿ Ha tengut alguna relació sexual completa amb una persona de l'altra sexe?

Entre els que mantenen relacions sexuals hi ha un 60 per cent que utilitzen anti-conceptius:

4. Consum de drogues.

Segons les dades, el 69% dels enquestats consumeixen alcohol amb relativa freqüència, principalment el cap de setmana; com a nota esperançadora cal dir que el primer consum alcohòlic ha passat de 9,8 anys a 12 (dades comparatives obtingudes entre 1981 i 1988).

D'una relació de com es gasten els doblers procedents de l'assignació setmanal aportada majoritàriament per la família, veim que d'un total de 2.806' ptes, se'n gasten 598 en anar a bars i discoteques que es poden considerar afins al consum d'algun tipus de drogues (ocupa el 2on lloc de la relació); 250 ptes es dediquen al consum de begudes alcohòliques (ocupa el 4rt. lloc de la relació); 182 a tabac (5è lloc), a la compra d'haixix 121 ptes (8è lloc) i compra d'altres drogues, 96 ptes. (9è i últim lloc de la relació). Per tant les despeses produïdes per la compra d'algun tipus de drogues legals o il·legals, són elevades sempre que entenguem que anar a bars i discoteques duu implícit el consum de drogues.

Característiques dels consumidors de drogues i els no consumidors

No consumidors:

- no mantenen relacions sexuals,
- no són malgastadors,
- no són inquiets,
- no són poc constants,
- no han tingut idees de suïcidi,
- no són descuidats,
- no són capritxosos,
- no són ambiciosos,
- són callats,
- no ho volen tot tot d'una,
- no són peresosos.

Consumidors de drogues legals:

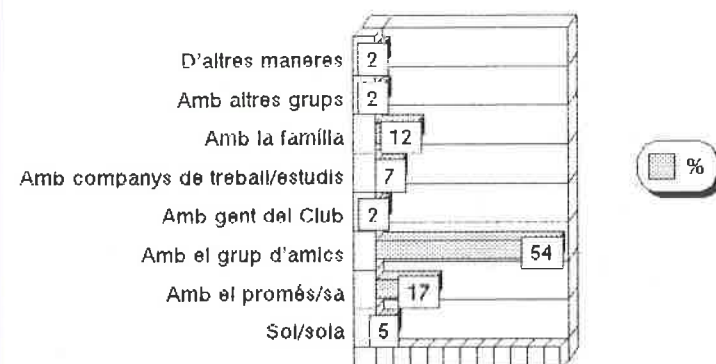
- no mantenen relacions sexuals,
- no són callats,
- tenen ambicions,
- no són trists,
- no són malgastadors,
- ho volen tot tot d'una,
- no són capritxosos.

Consumidors de drogues il·legals:

- són malgastadors,
- han tingut relacions sexuals,
- són descuidats,
- són desorganitzats,
- són poc constants,
- han tingut idees de suïcidi,
- són inquiets,
- són capritxosos,
- són trists,
- són peresosos,
- són callats.

5. Temps lliure.

¿Amb qui passes el temps lliure?

¿quin temps dediques setmanalment a...?

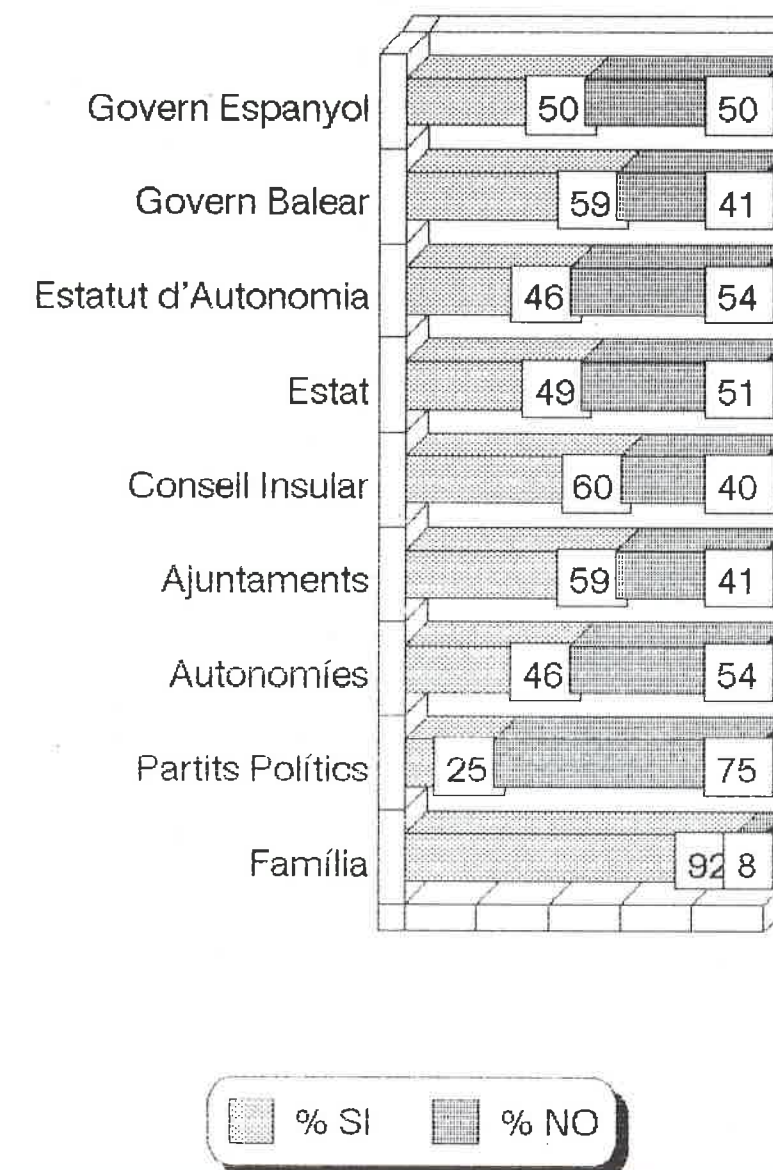

Les activitats culturals semblen cridar poc l'atenció dels joves, mentre que els esports són els que primer amb molta diferència respecte a les activitats culturals. El fet que passin bastantes hores del seu temps lliure amb els seus amics no sabem si es deu, com comentàvem a un altre apartat, a una recerca d'autonomia o a l'absència dels adults.

Les alternatives que té el jove per cobrir el temps lliure són àmplies però no les aprofita, degut, potser, a una manca d'informació d'aquestes alternatives, a una manca d'educació per fer bon ús del temps lliure, etc. Seria convenient demanar-se quina institució té capacitat i responsabilitat de donar a conèixer l'oferta existent perquè els joves puguin valorar altres alternatives menys consumistes.

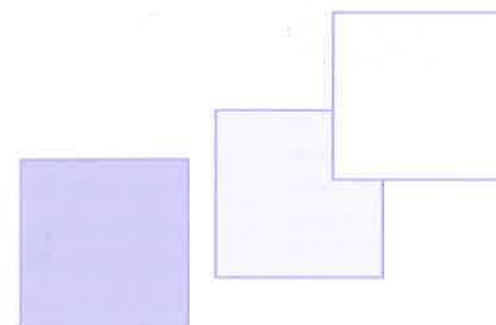
Quant a les institucions, es veu com es valoren les que més aprop d'ells són.

A la qüestió de ¿quines Institucions te mereixen confiança i quines no?, entre d'altres, donen les següents respostes:

informació comunitària

LA NOVA ZONIFICACIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DE L'AJUNTAMENT DE PALMA.

L'espai de participació informativa que ha creat la revista ALIMARA, permet tant l'intercanvi institucional com professional i ciutadà, en el camp dels serveis socials; és per això que des d'aquestes pàgines volem recolzar aquesta iniciativa del Consell Insular de Mallorca.

La posada en marxa de la xarxa municipal de serveis socials, s'inicià a partir de l'aprovació del Pla Municipal de Serveis Socials, al novembre de 1985.

Els principis que animaren la política social relativa als serveis socials, foren els de:

- * normalització
- * igualtat
- * universalitat
- * globalització i personalització
- * participació.

Aquests principis, es concretaren en una filosofia assistencial, basada en l'afavoriment de l'autonomia de l'usuari i de la seva implicació en la resolució dels seus problemes.

A nivell tècnic, les línies seguides, foren:

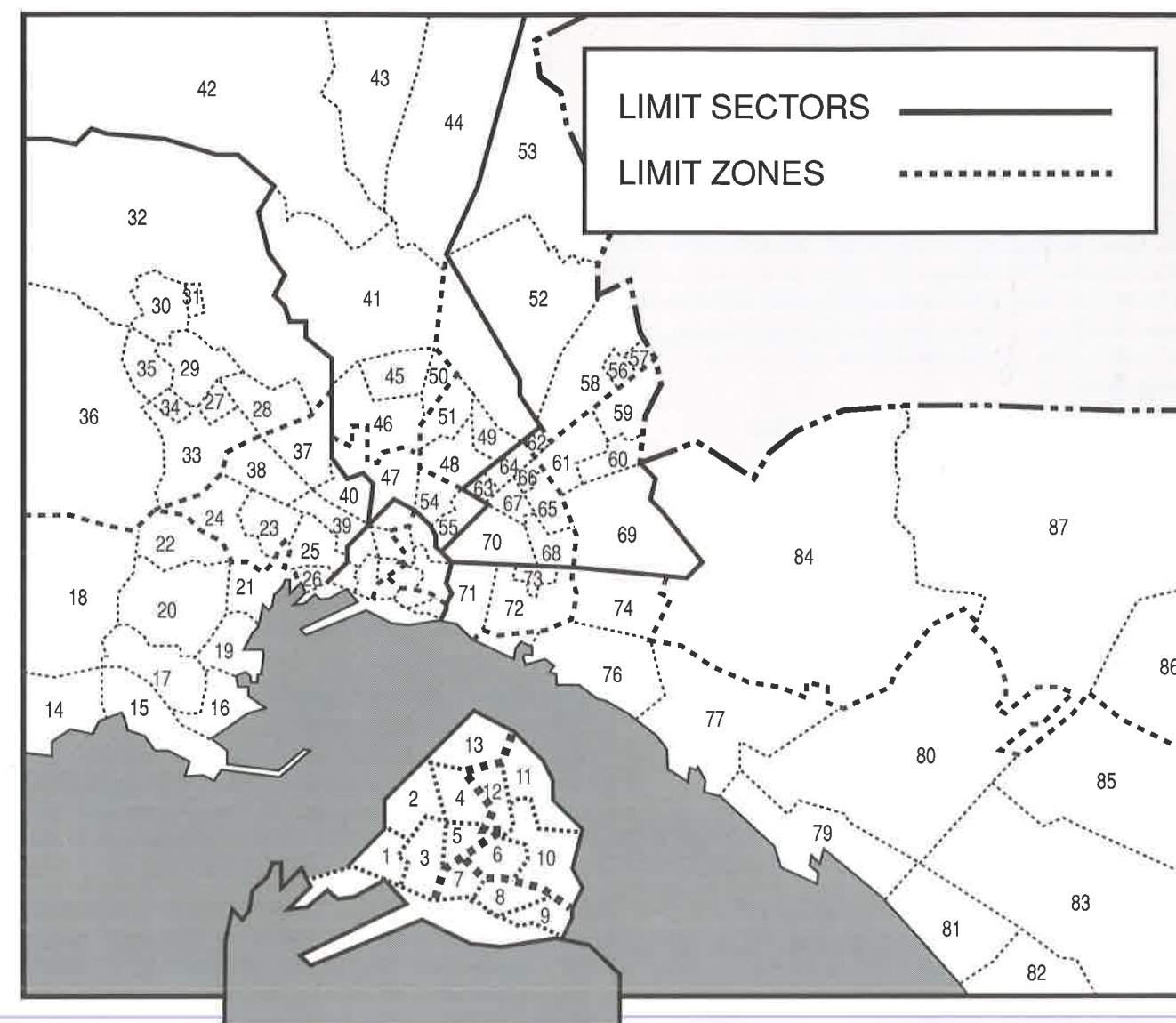
- * descentralització dels serveis
- * prioritat a la prevenció
- * evitació de la institucionalització (sempre que sigui possible)

* foment i col.laboració de la iniciativa social, (voluntariat, grups d'auto-ajuda, etc.).

El desenvolupament del Pla Municipal, es concreta en la posada en marxa de cinc centres de serveis socials, amb una dotació de: treballadors socials, educadors, informadors, psicòlegs i treballadors familiars.

La dedicació i el suport general del conjunt de l'estructura permeteren el desplegament i bon funcionament de la xarxa; així com la col.laboració ciutadana, tant de les entitats relacionades amb el camp de serveis socials, associacions de veïns, etc..., com ciutadans que recolzaren el procés de consolidació i descentralització dels serveis socials.

El mapa de la ciutat, quedà, en principi, dividit en cinc

1 Puig de Sant Pere	23 Son Espanyolet	46 Camp Redó	68 La Soledat Nord
2 Jaume III	24 Son Dureta	47 Bons Aires	69 Estadi balear
3 La Llotja / Born	25 Sta. Catalina	48 Plaça de Toros	70 Pere Garau
4 Sant Jaume	26 Es Jonquet	49 Son Oliva	71 Foners
5 Sant Nicolau	27 Son Peretó	50 Amanecer	72 Polígon de Llevant
6 Cort	28 Son Fló	51 S'Olivera	73 La Soledat Sud
7 La Seu	29 S. Serra-La Vileta	52 S'Indiateria	74 Son Malferit
8 Montisón	30 Son Roca	53 S'Indiateria rural	75 Can Pere Antoni
9 La Calatrava	31 Son Ximelis	54 Arxiduc	76 Molinar
10 Sindicat	32 Son Anglada	55 M. de Fuensanta	77 Coll d'en Rabassa
11 Mercat	33, 34 Son Rapinya	56 Son Rullan	78 Son Riera
12 La Missió	35 Son Xigala	57 Verge de Lluc	79 Can Pastilla
13 Plaça dels Patins	36 Son Vida	58 Son Cladera	80 Aeroport
14 Sant Agustí	37 Son Cotoner	59 Es Vivero	81 Las Maravillas
15 Cala Major	38 Son Dameto	60 Rafal Nou	82 S'Arenal
16 Porto Pí	39 Camp d'en Serralta	61 Rafal Vell	83 Es Pil.lari
17 La Bonanova	40 Es Fortí	62 Son Forteza Nord	84 Son ferriol
18 Gènova	41 Secar de la Real	63 Hostalets	85 S'Aranjassa
19 El Terreno	42 Establiments	64 Son Forteza Sud	86 Sant Jordi
20 Bellver	43 Son Espanyol	65 Son Gotleu	87 Sa Casa Blanca
21 Armadans	44 Son Sardina	66 Son Forteza	
22 Sa Teulera	45 Cas Capiscot	67 Son Canals	

sectors, on s'hi ubicaven cada un dels centres. Aquesta distribució: Ponent, Ciutat Antiga, Llevant Nord, Llevant Sud, Nord, apropà els serveis socials als ciutadans, amb l'objectiu bàsic d'aconseguir la millora de les seves condicions de vida. Per tal de seguir avançant en la consecució d'aquest objectiu, s'inicià una nova fase d'expansió, en la què cada sector comptarà amb tres punts territorialitzats d'assistència.

Els criteris per la nova divisió, han sigut:

- * anàlisi de dades de població
- * prioritització dels barris més problemàtics
- * programes de treball

La nova zonificació, queda recollida en el quadre i el mapa que vos adjuntam.

Així mateix, a més dels serveis generals, els serveis específics que atenen als sectors de població, amb característiques i demandes concretes, també ampliaran la seva cobertura a les zones. Els serveis específics descentralitzats ubicats als punts zonals, són els següents:

- * Servei Municipal de Drogodependències
- * Servei d'Atenció Bàsica i Domiciliària
- * Servei de Promoció de la Velleja
- * Servei de suport i integració a persones disminuïdes
- * Servei de menjar a domicili
- * Servei de Promoció Social de la dona
- * Aules d'alfabetització, Tallers de Promoció Social
- * Servei de recolzament a la infància i a la família
- * Servei de promoció gitana.

La cobertura d'atenció, compta també, amb serveis de ciutat, que atenen situacions i problemàtiques concretes d'urgència i/o a persones que no resideixen habitualment a Palma. Aquests serveis no descentralitzats s'ubiquen a (veure mapa adjunt).

Servei d'Urgències.

Plaça de Cort, 4 2on pis. Telf. 72 76 11/12

Servei d'acolliment a transeünts

C/ Ramon Servera Moya, 38 telf: 23 81 67

Servei d'Acollida a dones i famílies (conveni amb Càritas)

C/ Joan Maragall, 31 telf: 46 63 91

Servei de Menjador per a vells (conveni amb Càritas)
C/ Mateo Enrique Lladó, 65 - El Temple (Ciutat Antiga)

Tallers de Formació per a Disminuïts
C/ Vinyaça, 12 baixos. Telf.: 46 35 45

El conjunt d'accions de caràcter específic intenten, a més, constituir-se en pont amb l'atenció secundària, que

correspon a altres administracions, sense duplicar actuacions. Aquests serveis han pogut desenvolupar-se amb la col.laboració de: Càritas Diocesana, Coordinadora de Minusvàlids de Balears, INTRESS, ATELADRA i ALCARI.

Paral.lelament al desenvolupament dels serveis s'ha produït un desenvolupament legal, no exempt de mancances. En un principi la Llei 7/85 Reguladora de Bases de Règim Local, definia l'obligatorietat de prestar serveis socials als municipis de més de 20.000 habitants; posteriorment la Llei d'Acció Social 9/87 de l'11 de febrer, ens va delimitar les competències... "crear, organitzar i gestionar els serveis generals i específics, així com els programes d'assistència social adients". Si bé s'han assolit les competències marcades, manca la redacció d'un Pla Quatrienral d'Acció Social en els termes que marca la Llei en les seves disposicions addicionals.

Disposició segona.- "... en el qual es fixaran les prioritats a atendre i les necessitats de centres i serveis que té la nostra Comunitat Autònoma, aquest Pla serà vinculant per a la iniciativa pública i privada que col.labori amb el sector públic en aquestes matèries, i anirà acompanyat de l'estudi econòmic pertinent. El Pla, un cop elaborat, se sotmetrà pel Govern de la Comunitat Autònoma a l'aprovació del Parlament de les Illes Balears.

La tasca de foment, col.laboració i participació ciutadana iniciada des de l'aprovació del Pla, s'ha potenciat recolzant les associacions, grups del barri i la dinamització comunitària com a elements de prevenció de problemàtiques socials.

Així mateix, des d'un punt de vista institucional, seguint el text de la Llei d'Acció Social, s'ha creat el Consell Municipal d'Acció Social (setembre de 1988), com a òrgan consultiu. Per tal d'assessorar més idòniament aquest Consell Municipal, s'han organitzat Comissions específiques que realitzen aportacions relatives a temes concrets i es reuneixen periòdicament. Les comissions creades són: Dona, Drogues, Transeünts, Vells, Minusvàlids, Promoció de Voluntariat i Minories Ètniques.

La nova zonificació, l'apropament als ciutadans, la diversificació dels serveis específics, la descentralització i la participació constitueixen els eixos de l'expansió portada a terme, mantenint les línies bàsiques del Pla Municipal de Serveis Socials com a millora de la qualitat de vida dels nostres ciutadans.

Palma de Mallorca, 9 d'octubre de 1.989

Sgt: Joana Gual i Frau

Regidora Responsable Àrea de Benestar Social

Ajuntament de Palma

SERVEIS ALS BARRIS

SECTOR	CIUTAT ANTIGA			PONENT			NORD			LLEVANT NORD			LLEVANT SUD		
ZONES	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
BARRIS	Sindicat Missió Mercat Cort	Calatrava La Seu Montisó	Puig S. Pere Jaume III Llorja-Born S. Jaume S. Nicolau P. Patins	Es Fortí C. Serralla S. Cotoner S. Damelo S. Catalina Jorquet S. Dureta S. Espanyollet	S. Serra-Vileta S. Flor-S. Peretó S. Rapiña S. Anglada S. Xigala S. Roca S. Ximelis S. Vida	Terrero S. Armadans Porto Pi C. Major Bonanova S. Agustí Génova Bellver S. Teulera	Camp Redó-C. Capiscot Establiments Secar Real S. Sardinia S. Espanyol Amanecer	P. Toros S. Oliva S. Olivera	B. Aires Arxiduc Estacions	S. Gotleu Pere Garau Soledat-nord S. Canals S. Forteza-sud C. Capes Hostalets	Rafal Nou Rafal Vell Vivero S. Forteza-nord E. Balear	S. Cladera S. Rullan Verge Lluc S'Indolera	Foners Poligon Soledat-sud S. Maiferit Arenal Pillari S'Araassa S. Riera	C. Rabassa Molinar P. Antoni C. Pastilla Maravillas S'Indolera	S. Ferriol Casablanca S. Jordi
HABITANTS PER ZONES	9.144	11.942	3.120	51.415	12.776	16.232	24.482	19.376	27.445	54.970	17.205	11.805	23.402	22.430	5.680
HABITANTS PER SECTOR	24.206			80.423			71.303			83.980			51.512		
LOCALS	Galera 4 Tels. 710812 715295 Sindicat	Porta del Mar 16 Tels. 727702 Calatrava	Sant Pere 14 Tels. 715803 Puig S. Pere	Sold. Cifre Gomila 22 Tels. 450294 Es Fortí	C. de les Porres 2 Local E Tels. 236489 El Terreno	C. de les Porres 2 Local E Tels. 236489 El Terreno	Sold. Soberats Antolí 27 Tels. 292525 Camp Redó	C. Cultural S. Oliva Music Jo-sep Usan-dirabal s/n Tels. 209964 S. Oliva	S. Vicens Ferrer 28 Tels. 415438 Pere Garau	S. Salut Es Rafal Maestro Perosi 13 Tels. 245352 Es Rafal	C. Salut S. Cladera Cami Son Cladera Tels. 418661 S. Cladera	C. Salut Gral. Rdo. Ortega 53 Tels. 463815 Foners	Vicente Toriño s/n Tels. 266115 C. Rabassa	C. Salut Margarita Monlau s/n Tels. 412002 S. Ferriol	
PUNTS ASSISTENCIALS															
CAPS DE ZONA	Rosa M. Cabello	Guillem Riera	Xesca Aguiló	Dolores Jímenez	Francisca Viver	Manuela Ramírez	Maria José Estrades	Margalida Puigserver	Esperanza Lizabe	Rosa González	Jordi Rios	Francisca Pellicer	Sebastiana Rigo	Andreu Forteza	Margalida Regis

SERVEIS QUE OFEREIXEN

SERVEIS GENERALS
Informació, orientació i gestió
Recol·liment social
Atenció domiciliària

SERVEIS ESPECÍFICS

Servei d'atenció social bàsica i domiciliària, que donarà informació, orientació i recol·liment social i atenció domiciliària a aquelles persones o famílies que ho necessitin.
Servei Municipal de Drogodependències.
Servei de promoció social de la vellesa.
Servei de menjar a domicili.
Servei de Suport i integració a persones disminuïdes.
Servei de promoció social de la dona.
Aules alfabetització, tallers de promoció social...
Servei de recol·liment a la infància i família.
Servei de promoció gitana.

SERVEIS DE CIUTAT

Servei d'Atenció Central i Urgències Socials.
Servei d'Acolliment a Transeünts.
Servei d'Acollida a Dones i Famílies (Conveni amb Càritas).
Servei de menjador per a vells (Conveni amb Càritas).
Tallers de Formació per a disminuïts.
Altres actuacions.

MEMÒRIA DEL CENTRE SOCIAL DE SON ROCA, 1988

La Direcció General d'Acció Social de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social de la CAIB ens presenta la memòria del Centre Social de Son Roca corresponent a 1988, de la qual extreim els punts més significatius.

Els objectius que es marcaren a través de l'atenció primària foren:

- Descobrir les causes de les distintes problemàtiques de la barriada i analitzar-les per a una posterior planificació.

- Posar a l'abast dels usuaris els recursos comunitaris ja existents i potenciar la creació dels que es veïessin necessaris.

- Prevenció de la problemàtica pròpia de l'àrea de Serveis Socials atacant-ne les causes.

- Promoure la participació ciutadana en la resolució dels problemes.

A través del treball comunitari:

- Intentar la màxima participació i el desenvolupament de l'actitud crítica, sempre amb una vessant constructiva.

- Millorar l'educació general de la barriada i procurar un millor nivell cultural i de benestar social.

Els nuclis d'intervenció foren:

- Atenció primària individual i/o familiar. Mitjançant entrevistes i visites domiciliàries es detecten les necessitats i situacions més greus: atur, problemes laborals, econòmics, d'habitatge... donant les orientacions pertinents una vegada valorat el problema i en funció dels recursos existents; a tal efecte es col·labora amb assistents socials d'altres entitats.

De les dades que s'aporten les més significatives són que durant l'any 88 s'obriren 63 històries noves, es va fer el seguiment de 35 corresponents a anys anteriors i es concediren 26 ajudes d'urgència. Les demandes sobre treball, habitatge, subvencions de la Junta de Protecció del Menor, tramitació de pensions, internaments, escolarització i sobre infància desadaptada i problemàtica de parelles joves, foren les més nombroses.

- Infància.- Principalment es va centrar el programa d'infància en el club d'esplai, tenint

com a finalitat la integració social del sector de població d'origen peninsular a l'àmbit cultural de l'entorn on viuen, conèixer la realitat de la comunitat que els ha acollit i despertar la seva estimació. Per tal d'aconseguir els esmentats objectius es dugueren a terme una sèrie d'activitats: visites culturals, diversos tallers d'arts manuals, excursions i l'edició d'una revista trimestral.

- Joventut.- Es va intentar guanyar-se la gent jove del barri amb la posada en marxa d'activitats atractives per a ells; generalment xerrades i col·loquis sobre temes que els interessaven i que ells mateixos proposaren: drets i deures dels treballadors, la droga, la SIDA, la sexualitat, etc. L'assistència a les activitats oscila entre 30 i 50 joves.

- Dona.- Les activitats anaven adreçades, sobretot, a aquell sector de dones més desfavorit, amb greus problemes econòmics, culturals i familiars. Entre vint i trenta dones participaren de les xerrades que, sobre dona i treball, anticonceptius, valor nutritiu dels aliments, accidents domèstics i d'altres temes, s'organitzaren.

- Tercera edat.- Aquest sector l'integren majoritàriament emigrants amb mancances econòmiques, culturals i problemes de desenvolupament, la qual cosa ha provocat un cert temor i individualisme. Per tal de fer front a l'aspecte negatiu d'aquestes característiques s'intentà potenciar la vida associativa constituint el club de la tercera edat. Es reberen subvencions de diverses entitats per fer front a les despeses del propi club, així com de les activitats que des d'allí es programaven: xerrades i excursions.

- Treball comunitari.- A fi d'aconseguir una inserció del treball social individual en el treball social comunitari, les assistents socials han estat coordinades amb altres professionals de Son Roca i durant tot l'any s'han dut a terme reunions conjuntes, cada quinze dies, per a l'estudi i planejament del treball professional a nivell de barri.

En sentit ampli es marcaren els següents objectius:

- * Potenciar les alternatives que ofereix el barri i actuar conjuntament amb la resta de professionals de la barriada a fi de coordinar les activitats que es realitzin.

- * Realitzar curssets de diversa índole al propi centre social (els de més acceptació foren els de mecanografia i el d'alfabetització d'adults).

- * Potenciar el club d'esplai que ara mateix compta amb 12 monitors per a 71 nins de 7 a 14 anys.

- * Potenciar l'associació de la tercera edat constituïda per 82 socis.

- * Participar mensualment en reunions amb representació de totes les entitats que formen la Coordinadora d'Entitats de la barriada (Associació de la Tercera Edat, Associació de

Pares d'Alumnes, Associació de Veïns, Parròquia, Directors de les escoles, etc.)

- * Potenciar les reunions de treball i de coordinació amb altres entitats i professionals: Assistents Socials, Directors de les escoles de Son Roca, Caritas, Junta de Protecció de Menors, Centre de Serveis Socials de l'Ajuntament, etc.

Després del treball realitzat durant 1988 es considera que els problemes més greus detectats dins la barriada són:

- Problemes econòmics a conseqüència de l'atur i de pensions insuficients.

- Baix nivell cultural i desorganització familiar que en gran part podria contrarestar-se amb el Servei d'Assistència domiciliària.

- Atur juvenil i, conseqüentment, problemes de delinqüència.

- Problemes d'alcoholisme i droga.

- Ancians abandonats o mal atesos.

- Analfabetisme.

- Problemes laborals.

- Menors amb problemes de conducta derivats de l'abandonament d'un dels seus progenitors.

- Menors ingressats a Institucions per la manca d'un Servei d'Assistència Domiciliària.

- Problemes d'habitatge.

- Manca de relació entre la gent del barri. Els seus habitants no s'hi senten integrats.

Per prevenir la delinqüència i la seva problemàtica el Centre Social de Son Roca, compta des del primer d'octubre amb la col·laboració d'un Educador de Carrer contractat per Caritas i subvencionat per la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social de la Comunitat Autònoma.

entrevista

Entrevista amb XESCA THOMÀS, DIRECTORA DEL CENTRE D'INFORMACIÓ DELS DRETS DE LA DONA

Aquest mes d'octubre es compleixen 4 anys de la posada en marxa del Centre, servei depenent de l'Institut de la Dona i que funciona a Palma gràcies a un conveni amb l'Ajuntament de Ciutat. Xesca Thomàs, directora del Centre, ens dedica part del temps d'una jornada laboral quotidiana, la qual cosa agraïm especialment coneixent la quantitat de feina que despatxa cada dia i el poc personal de què disposa.

en aquesta àrea, s'inclouen conjuntament les demandes sobre serveis socials, associacions, informació sobre acti-

vitats formatives, documentació, bibliografia, etc., i un 12,31% sobre informació referent al propi organisme del qual depenem, l'Institut de la Dona.

A.- Comparant aquestes dades del 88 amb dades d'anys anteriors, es pot destacar un increment important de demandes en alguna àrea en particular i, d'ésser així, ¿per quin motiu?

R.- No, ni el nombre total de demandes ni en el seu desglossament per àrees, s'observen diferències substancials. L'any 87 el total de consultes foren 5.004 i l'àrea jurídica encapçalava igualment, i més o manco amb la mateixa diferència respecte a les altres, la relació. Es podria aventurar la hipòtesi que el volum anual de consultes s'ha estabilitzat.

Cal apuntar, referent a l'avantatge que l'àrea jurídica duu respecte a les altres, que es deu fonamentalment a què el nostre Centre és l'únic servei que ofereix aquest tipus d'informació gratuïtament, mentre que informació gratuïta sobre altres àrees es pot aconseguir per altres vies.

A.- Així com disposau de dades sobre aquesta qüestió, ¿es pot dir el mateix sobre les característi-

ques de la dona que acudeix al Centre?

R.- En primer lloc s'ha de ser l'incís que el nostre servei és utilitzat tant per dones derivades d'altres institucions com per aquelles que vénen per pròpia iniciativa; el tant per cent de les unes i les altres es pot saber amb exactitud ja que ara es tabula. Qualitativament podríem dir que més o manco correspon a ambdues el mateix percentatge.

Quant a la tipologia de la usuària d'aquest servei, també es coneix ja que es tabula informàticament. Les variables que s'analitzen són: edat, estat civil, estudis, tipus d'hàbitat, número de fills, ingressos familiars, activitat professional i lloc de residència. La variable que no es recull és la de procedència.

Aquest model de fitxa és emprat únicament pels Centres d'informació depenents de l'Institut de la Dona (11 en total) i va ésser discutit i analitzat pel personal de l'esmentat Institut.

A.- Tornant al tema de les demandes i coneixent que les de l'àrea jurídica són les més nombroses, ¿no es corr el perill de tipificar-les en funció del què s'expressa per part de la dona, sabent que darrera aquesta consulta es pot amagar un altre tipus de demanda

Alimara.- Després de quatre anys de singladura, ¿quina valoració faries del funcionament del Centre?

Resposta.- Els centres d'informació dels drets de la dona tenen una trajectòria molt curta en el temps, el primer que es va posar en marxa a l'Estat Espanyol només fa cinc anys que funciona; per tant és un poc prest per treure conclusions massa determinants, hem de tenir en compte que cinc anys, des d'una perspectiva històrica, és molt poc temps. Quan començaren a funcionar aquests centres d'orientació estava tot per fer en aquest camp. Així i tot, crec que s'està avançant i que s'estan posant els pilars per anar disminuint els factors més greus que fan que la dona, encara ara, estigui discriminada socialment.

A.- ¿Quin tipus d'informació és la més sol·licitada?

R.- Principalment s'acudeix al Centre sol·licitant informació sobre aspectes jurídics (dret de família, dret civil, dret laboral, etc.). Per exemple l'any 88 d'un total de 5.013 demandes, el 38,08% correspon a l'àrea jurídica front a un 3,17% de demandes sobre orientació professional, un 11,3% sobre ocupació, un 35,0% sobre recursos, fent la matisació que,

que requerirà, a la vegada, d'un altre tipus d'orientació?

R.- Evidentment, quan una dona expressa la necessitat d'orientació sobre qüestions jurídiques no significa que una vegada orientada en aquest punt, s'hagi resolt el problema. El cas més significatiu és el de les dones que vénen sol·licitant informació sobre els aspectes legals que envolten una separació o un divorci; sabem que a la llarga aquesta demanda s'anirà convertint en una demanda de tipus econòmic o professional. Un exemple molt clarificador és el fet que quan una dona està davant una situació de separació o divorci, compta, generalment, amb un factor condicionant molt negatiu: la manca d'independència econòmica. Per aconseguir aquesta independència necessita treballar, trobar un lloc de feina estable i amb una remuneració suficient per tirar endavant ella i els seus fills. I això és difícil degut a la manca de formació i d'especialització; recordem que existeix una forta discriminació quant a formació. A més a més existeix el problema dels fills: si ella s'ha de posar a fer feina,

algú s'ha d'ocupar d'ells i no proliferen, precisament, les guarderies públiques o d'empreses amb aquesta finalitat. Realment la dona està immersa en un cercle viciós.

A.- ¿Quines mesures adoptau per paliar aquestes mancances formatives i professionals?

R.- Nosaltres, des de l'any 87 i conjuntament amb l'INEM hem posat en marxa un programa d'animació i promoció de l'ocupació femenina. L'INEM col·labora contractant a 3 persones dedicades prioritàriament a aquest programa. Són contractes temporals que acaben quan conclou l'activitat que es posa en marxa per dur a terme el programa. Es tracta d'un curs informatiu per a dones sense ocupació. Informam sobre la situació del mercat laboral on viuen, se'ls orienta professionalment en funció de la seva capacitat i nivell de formació, donam a conèixer les mesures que en matèria de foment d'ocupació existeixen. Oferim instruments de treball, com sol·licitar un lloc de

feina, elaborar un currículum, que aprengui a valorar les seves capacitats, què poden oferir, etc.

Aquests cursos estan pensats per a un màxim de quinze persones i fins ara creiem que han estat molt positius.

A.- Quan es parla de la dona, sempre surt a la conversa el tema dels mals tractes. Hi ha moltes denúncies en aquest sentit?

R.- Tenim denúncies per mals tractes, però si ara es parla tant sobre aquest tema, no és perquè hagin augmentat, sempre han existit. El que passa és que ara es parla més obertament de la qüestió, s'ha perdut un poc la por, sobretot, per part de les dones, de manifestar situacions que fins al moment

s'amagaven per diversos motius. Però això no vol dir que s'hagin incrementat.

Hi ha altres aspectes dels quals no se'n sol parlar tant i que són igualment preocupants, alhora que es relacionen estretament amb la situació econòmica de la dona. Per exemple, les nombroses denúncies que es formulen per impagaments de pensions, havent-hi sentències per enmig.

A.- Les mesures anunciades al Pla d'Igualtat d'Oportunitats, que Alimara publica en aquest mateix número, són suficients per aconseguir el què es pretén?

R.-
L'any
90

no s'hauran aconseguit tots els objectius que s'havien marcat en aquest Pla i per aquest període (86-90), quatre anys és molt poc temps per acabar amb segles de discriminació. Quan es faci l'avaluació, fins i tot des del moment precís de l'aprovació del Pla, es pot ésser optimista i no pel nombre d'objectius aconseguits sinó, sobretot, perquè social i institucionalment s'ha reconegut una situació de desigualtat i s'estan destinant recursos per pal·liar-la. S'ha de dir que s'han creat comissions de seguiment del Pla d'Igualtat per a les dones, aquestes són: Comissió Mixta Congrés - Senat; Jornada per Associacions de Dones, creada a instàncies de l'Institut de la Dona, que de forma periòdica es reuneixen representants d'ambdues institucions; Jornada per representants de les Comunitats Autònomes i de l'Institut de la Dona que es reuneixen més o manco trimestralment, i la Comissió específica del tema a l'Institut de la Dona.

A.- Un tema del qual ha donat notícia la premsa aquestes darreres setmanes, molt lligat al sector i a la nostra pròpia Comunitat, és el de la possible creació de l'Institut de la Dona a Balears per part de la Conselleria de Cultura.

R.- No me puc manifestar sobre aquest tema, almanco com a directora del Centre; la discussió és a un altre nivell, és una qüestió política. Al Centre no tenim informació directa sobre com s'està tractant l'assumpte, per tant no puc declarar massa coses. A títol personal i en termes general, qualsevol recurs que es creï per afavorir la situació de la dona em sembla bé.

A.- ¿Han de canviar encara moltes coses per arribar a una igualtat social real?

R.- Moltes i de tot tipus: educacionals, legislatives... tornam al cercle viciós de sempre. Les pròpies dones moltes vegades no fan front a la seva situació perquè no es senten discriminades. És molt el que falta, però també és molt el que s'ha aconseguit.

Xesca Thomàs té interès especial en recordar que el Centre té un servei de documentació, bibliografia i videoteca obert i gratuït per a tothom.

L'ALCOHOLISME ÉS LA MALALTIA SOCIAL MÉS ESTESA I IMPORTANT

L'interès per l'alcoholisme i les seves conseqüències sembla més justificat de cada vegada.

La celebració a Logronyo de les I Jornades Nacionals, aquest estiu passat, va posar de manifest l'alta incidència del problema a tots els indrets: a Espanya més de 4 milions de persones abusen de l'alcohol; un de cada mil nous nats pateix l'anomenada Síndrome Alcohòlica Fetal, clara referència a l'augment del consum per part de les dones; l'alcoholisme és, també, la primera de les causes reconegudes (i la més important) en les situacions de maltractaments; la seva influència sobre les causes de mort és igualment significativa: tant de manera directa (cirrosi, sobretot, com a sisena causa de mort en nombres absoluts) com indirecta (accidents laborals, de trànsit, neoplàsies...). Per fer-se una idea de la relació entre l'oferta i el consum, i especialment si volem establir comparacions entre la nostra Comunitat, el País Basc i La Rioja (regions on es dona l'índex més alt de despesa per habitant i any, 35.000 ptes. hab./any), s'ha comptabilitzat l'existència d'un lloc distribuïdor de begudes alcohòliques per cada 180 habitants.

Afrontar el problema, a hores d'ara, exigeix quelcom més que informació i educació dels hàbits de consum. La participació activa dels professionals i enti-

tats comunitàries han de jugar un paper fonamental si aquesta exigència és assumida de veritat.

A Palma, des del dia 13 fins al 16 de setembre, va tenir lloc el "III Encuentro Hispano-Luso de la Asociación Luso-Española de Combate al Alcoholismo" i el "Congrés Fundacional de la Societat Espanyola d'Alcoholologia". Els temes tractats cobriren qüestions generals i d'altres d'específiques sobre l'afrontament del problema, especialment des del punt de vista mèdic i psiquiàtric: "Models assistencials i estratègies terapèutiques", "Homologació de recursos assistencials", "Psiquiatria i alcoholisme", "Patologia orgànica i aspectes mèdico-legals", "Psicopatologia dels fills dels alcohòlics, nins maltractats i síndrome alcohòlica fetal". Així mateix, dues ponències tractaren la qüestió de la participació: "Formació del voluntariat" i "Paper de les Associacions".

Les diferents ponències, conferències i comunicacions presentades no foren distribuïdes entre els assistents; per tant, per a una més completa informació, cal adreçar-se al domicili provisional de la Societat Espanyola d'Alcoholologia Mèdica: Carrer Miquel Rosselló Alemany nº 28 de Palma.

Miquel Clar Oliver
Servei d'Acció Social del C.I.M.

monogràfic document núm. 2

PLA PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS DE LES DONES (1988-1990)

Espanya, país d'escassa tradició democràtica, ha realitzat des de 1977 un gran esforç per adoptar el seu ordenament jurídic al principi de no discriminació per raó de sexe, recollit a diversos articles de la Constitució de 1978.

Això no obstant, ni les modificacions realitzades fins ara són suficients, ni basta canviar les lleis perquè el conjunt de la població femenina pugui realment accedir a una situació d'igualtat.

Perquè les dones accedeixin a la igualtat d'oportunitats es fa necessari no només perfeccionar i completar el desenvolupament normatiu del principi d'igualtat, sinó modificar també les actituds, comportaments, maneres de viure i estructures socials que impedeixen el lliure desenvolupament de la personalitat de les dones i la seva participació activa en la cultura, el treball i la política.

A això s'ha compromès el Govern de l'Estat en subscriure i ratificar la Convenció sobre l'eliminació de tota forma de discriminació contra la dona i les Estratègies de Nairobi per a l'avenç de la dona, de les Nacions Unides, o quan amb l'adhesió a les Comunitats Europees, ha acceptat les diferents directrius al principi d'igualtat en el treball o en la Seguretat Social i ha aprovat el Pla d'Acció a mitjà termini (1986-1990) per a la igualtat d'oportunitats de les dones.

Concretant i detallant en la major mesura possible les accions que es consideren necessàries per poder desenvolupar una política coordinada, coherent i eficaç, durant els tres propers anys, en favor de les dones, les mesures a desenvolupar han resultat nombroses. Aquestes mesures s'han agrupat per àrees i, dins cada àrea, per objectius.

ÀREES D'ACTUACIÓ

1. IGUALTAT A L'ORDENAMENT JURÍDIC. FAMÍLIA I PROTECCIÓ SOCIAL.

Objectiu 1.

Reformar l'ordenament jurídic privat quant a les disposicions discriminatòries per a les dones.

A.1.1.1. Possibilitar l'alteració de l'ordre dels llinatges.

A.1.1.2. Eliminar la prevalència de l'home sobre la dona que encara subsisteix a l'arti-

cle 9 del Codi Civil.

A.1.1.3. Possibilitar l'aplicació de la Llei 5/82, de 13 de juliol, quant a que la nacionalitat dels fills de mare espanyola i pare estranger pugui ampliar-se.

A.1.1.4. Eliminar la preferència de l'home per rebre en una partició el títol original d'adquisició o pertinença que compregui finques adjudicades a diferents cohereus (article 1066 Codi Civil).

A.1.1.5. Suprimir la necessitat d'atendre al sexe de la persona que estableix l'article 1267 per qualificar la intimidació.

Objectiu 1.2.

Modificar les normes substantives i procedimentals relatives al dret de família i a la separació i divorci matrimonials amb la finalitat de dotar-les de la deguda eficàcia.

A.1.2.1. Reformes substantials:

a) Modificar l'actual regulació de l'article 400 del Codi Civil.

b) Establir per part del jutge els béns que queden destinats al pagament de pensions i aliments en la liquidació de la societat de ganancials amb determinats requisits.

c) Reformar l'article 93 del Codi Civil.

A.1.2.2. Reformes relatives a l'Administració de Justícia.

Objectiu 1.3.

Possibilitar l'efectiu compliment de les obligacions i l'adequada percepció de les pensions fixades a les resolucions judicials recaigudes en processos de separació i divorci matrimonials.

A.1.3.1. Estudiar la possibilitat d'un Fons de Garantia de pensions i aliments.

A.1.4.1. De cara al futur, les distintes mesures que s'adoptin en relació amb l'Impost sobre la Renda hauran de tenir en compte la discriminació que pot representar l'acumulació de rendes quan ambdós cònjuges percebin rendiments del treball.

A.1.4.2. Estudiar la possibilitat de modificar el tractament de les pensions per a aliments dels fills com a font de gravamen per al cònjuge que les percep.

Objectiu 1.5.

Modificar els mecanismes sancionadors vigents per combatre els mals tractes entre cònjuges.

A.1.5.1. Modificar els mecanismes sancionadors vigents per combatre els mals tractes entre cònjuges.

Objectiu 1.6.

Adequar la regulació avui vigent al canvi social i potenciar els mecanismes per a la persecució i condemna dels delictes contra

la llibertat sexual de les persones.

A.1.6.1. Substituir l'actual rúbrica dels delictes recollits en el Títol 9 del Llibre II del Codi Penal per una altra que aglutini amb més rigor la realitat subjacent.

A.1.6.2. Reforma de l'actual tipificació del delictes de violació (article 429 del Codi Penal).

A.1.6.3. En congruència amb l'anterior, reformar l'actual regulació del delictes d'abusos deshonestos (article 430 del Codi Penal).

A.1.6.4. També en coherència amb l'anterior, es procedirà a la reforma del delictes d'estupre (articles 434 436 del Codi Penal) atorgant un específic tractament a les relacions estuproscs hagudes en la unitat familiar.

A.1.6.5. Hauran d'ésser igualment agravades les penes en els delictes distints a l'estupre quan aquest siguin comesos per persones de la família.

A.1.6.6. Estudiar la possible modificació del tractament processal dels delictes que afecten al bé jurídic de la llibertat sexual.

Objectiu 1.7.

Dissenyar un programa d'actuació per a la prevenció de la prostitució i l'atenció de les persones que l'exerceixen.

A.1.7.1. Creació d'una Comissió Interministerial que estudiï i impulsi totes les mesures a desenvolupar.

A.1.7.2. Increment de la penalització de la prostitució aliena.

Objectiu 1.8.

Facilitar la idònea assistència i protecció policial a les dones que acudeixen a presentar denúncies a les Inspeccions de Guàrdia.

A.1.8.1. Ampliació dels serveis d'atenció a la dona en les Inspeccions de Guàrdia.

A.1.8.2. Formació de les Forces de Seguretat de l'Estat en relació amb els drets de les dones i els delictes dels que en són víctimes.

Objectiu 1.9.

Desenvolupar les normes necessàries per protegir el dret a la salut de les dones.

A.1.91. Una vegada presa la decisió judicial per part del Tribunal Suprem, corresponent al recurs actualment pendent contra el Reial Decret 2409/86, de 21 de novembre, s'adoptaran les mesures d'ordre jurídic i administratiu que es considerin necessàries amb la finalitat de protegir adequadament els drets i la salut de les dones que es sotmeten a la interrupció voluntària de l'embaràs.

A.1.9.2. Reformar l'article 428 del Codi Penal de manera que complets tots els requisits i garanties, la intervenció d'esterilització d'incapaços sigui possible.

Objectiu 1.10.

Millorar les condicions de vida de les

dones preses i facilitar la seva reinserció social.

A.1.10.1. Campanyes d'educació per a la salut a Centres Penitenciaris per a dones.

A.1.10.2. Curssets de formació professional en col.laboració amb l'INEM i en el marc del Fons Social Europeu en Centres Penitenciaris per a dones.

A.1.10.3. Remodelació de la xarxa de Centres Penitenciaris per a dones.

A.1.10.4. Posar en funcionament Seccions obertes, fora del medi penitenciari, per a dones amb fills menors que visquin amb elles.

A.1.10.5. Mesures d'atenció als fills d'internes a guardaries extrapenitenciàries.

A.1.10.6. Formació de les educadores de presons sobre la problemàtica actual de la dona a la societat.

Objectiu 1.11.

Perfeccionar el sistema actual de presenciacions de la Seguretat Social en relació a les dones.

A.1.11.1. Estudiar la possible modificació de l'article 7.2. de la Llei de Seguretat Social per admetre la possibilitat d'afiliació del cònjuge que provi la seva condició d'assalariat respecte de l'altre.

A.1.11.2. Replantar el sentit de la regulació actual de la pensió de viduïtat.

A.1.11.3. Analitzar la possibilitat d'equipar al Règim General l'escala de percentatges aplicables a la pensió de jubilació en el Règim Especial de Seguretat Social de les Treballadores de la Llar determinant la incidència de l'esmentada mesura en els actuals tipus de cotització.

A.1.11.4. Modificar el barem de lesions permanents no invalidants (O.M. de 5 d'abril de 1974 i disposicions concordants), en aquells aspectes que puguin contenir alguna manifestació de tracte desigual per motiu del sexe.

2. EDUCACIÓ I CULTURA.

Objectiu 2.1.

Combatre els estereotips en el material didàctic i en els curricula.

A.2.1.1. Recomanacions sobre continguts no discriminatoris en els llibres de text i material didàctic.

A.2.1.2. Distincions a textos i materials didàctics per a la igualtat dels sexes.

A.2.1.3. Establir cursos d'aprenentatge pràctic de totes les destreses i actituds necessàries per a la vida domèstica en l'ensenyança obligatòria.

A.2.1.4. Promoure l'activitat física i esportiva de les nines.

A.2.1.5. Introducció de l'educació sexual en l'educació per la salut a l'ensenyança no universitària.

A.2.1.6. Introducció en les distintes àrees del currículum de totes les aportacions amb les què les dones han contribuït i contribueixen al desenvolupament

de la cultura al llarg de la història.

Objectiu 2.2.

Fomentar el canvi d'actituds en el professorat a través de la sensibilització i de la formació inicial i continua.

A.2.2.1. Incorporació del tema de la igualtat educativa entre sexes, en la formació inicial i continua del professorat.

A.2.2.2. Instrucció ministerial sobre pràctiques educatives per a la igualtat.

A.2.2.3. Elaboració d'una guia del professorat per a la igualtat educativa entre sexes.

A.2.2.4. Foment de les activitats dels grups de renovació pedagògica que treballin per a la igualtat entre els sexes en el sistema educatiu.

A.2.2.5. Realització d'una experiència pilot d'aplicació i seguiment dels principis constitucionals d'igualtat.

Objectiu 2.3.

Garantir una igualtat d'oportunitats per a les al.lotes i al.lots en l'accés a totes les formes d'ensenyança i a tots els tipus de formació, amb la finalitat de fer possible que totes les persones desenvolupin plenament les seves aptituds.

A.2.3.1. Orientació escolar i professional no discriminatòria que promogui la diversificació de les opcions escolars i professionals d'ambdós sexes.

A.2.3.2. Promoure les investigacions necessàries que permetin conèixer millor els mecanismes que impedeixen la igualtat real d'oportunitats.

A.2.3.3. Arbitrar mesures específiques per assegurar l'accés igualitari de les nines a les noves tecnologies en el sistema educatiu no universitari.

Objectiu 2.4.

Adequar l'educació permanent a les necessitats específiques de les dones.

A.2.4.1. Estudiar les dificultats de les dones en l'educació permanent i formular els programes adequats perquè responguin a les seves necessitats.

A.2.4.2. Promoure la pràctica esportiva de les dones.

Objectiu 2.5.

Fomentar en els medis de comunicació una imatge de les dones no discriminatòria.

A.2.5.1. Establir mecanismes de col.laboració entre RTVE i l'Institut de la Dona.

A.2.5.2. Procurar eliminar de la publicitat els estereotips sexistes i qualsevol utilització vexatòria del cos de l'home i de la dona, especialment en la publicitat emesa per Televisió Espanyola.

3. OCUPACIÓ I RELACIONS LABORALS.

Objectiu 3.1. Millorar el coneixement de la situació social de les dones, especialment en relació al treball.

A.3.1.1. Creació d'una comissió composta per representants del Ministeri d'Economia, del Ministeri de Treball i Seguretat Social, del Ministeri de Cultura (Institut de la Dona) i del Ministeri de Relacions amb les Corts (Centre d'Investigacions Sociològiques).

A.3.1.2. Generar nous indicadors que permetin analitzar les característiques específiques de l'activitat laboral de les dones i les condicions de treball de la mà d'obra femenina.

A.3.1.3. Acord entre el Ministeri de Relacions amb les Corts (Centre d'Investigacions Sociològiques) i el Ministeri de Cultura (Institut de la Dona).

A.3.1.4. Introduir la variable sexe en les estadístiques sobre salaris a fi de conèixer les diferències salarials entre homes i dones.

A.3.1.5. Estudiar la situació de les dones a les àrees rurals.

A.3.1.6. Estudiar la situació dels col.lectius de dones que es troben a l'economia irregular.

A.3.1.7. Avaluar la incidència del Reial Decret 1424/85, regulador de l'ocupació del Servei de la Llar Familiar, en les condicions laborals, nivell salarial i atur de les treballadores de la Llar.

A.3.1.8. Realitzar estudis sobre l'activitat empresarial femenina.

A.3.1.9. Dissenyar instruments estadístics adequats i iniciar estudis que permetin analitzar el comportament de la població espanyola respecte a la fecunditat i preveure els canvis en els indicadors de nupcialitat i reproducció.

Objectiu 3.2.

Fomentar la informació ocupacional i la col.locació de les dones.

A.3.2.1. Conveni entre l'INEM i l'Institut de la Dona.

A.3.2.2. Diversificar les opcions professionals de les dones.

A.3.2.3. Adaptar els programes de cursos tradicionalment femenins, amb poques expectatives de feina, a les necessitats del mercat.

A.3.2.4. Incentivar la formació de dones en especialitats de noves tecnologies o disciplines tècniques en general (Electrònica, Informàtica, etc), així com en aquelles lligades a nous camps del sector de serveis.

A.3.2.5. Facilitar programes de reciclatge professional dirigits a col.lectius de dones ocupades en sectors de baixa qualificació o afectats per processos de transformació o reconversió.

A.3.2.6. Desenvolupar activitats de preformació, que possibilitin als col.lectius de dones en situació "precària" un millor aprofitament de l'oferta formativa existent.

A.3.2.7. Dissenyar i crear la figura professional del Conseller/a per a la igualtat d'oportunitats de les dones.

A.3.2.8. Intensificar la difusió i informa-

ció sobre les mesures de foment de l'ocupació amb especial referència a la contractació de dones en professions o oficis on es trobin infrarrepresentades.

A.3.2.9. Estimular i millorar l'activitat empresarial femenina.

A.3.2.10. Facilitar la inserció laboral de les dones que desitgin reincorporar-se al mercat de treball.

A.3.2.11. Fomentar l'accés de les dones al cooperativisme, amb la finalitat que es convertesqui en una alternativa de feina no marginal.

Objectiu 3.3.

Millorar la situació de les dones a les zones rurals en relació a la feina.

A.3.3.1. Formació professional de les dones en l'agricultura i zones rurals.

A.3.3.2. Programes i campanyes d'informació i orientació.

A.3.3.3. Suport a l'ocupació femenina a les zones rurals.

A.3.3.4. Foment de l'associacionisme per impulsar la producció i la participació.

Objectiu 3.4.

Promoure una presència igualitària de les dones en els distints cossos i nivells de l'Administració Pública, especialment en els llocs de més responsabilitat.

A.3.4.1. Identificar i eliminar la discriminació en l'accés i la promoció a l'Administració Pública.

A.3.4.2. Obstaculitzar la discriminació en l'accés a l'ocupació eliminant l'especificació del sexe i l'estat civil.

A.3.4.3. Revisió dels textos reglamentaris, especialment les circulars, amb la finalitat d'eliminar les discriminacions i els estereotips sexistes en el llenguatge.

A.3.4.4. Atendre els casos de dones totes soles amb càrregues familiars en estat de necessitat per a l'accés a la Funció Pública.

Objectiu 3.5.

Animar a les empreses del sector públic i privat perquè promoguin l'accés igualitari de la dona a la feina i a la seva promoció a llocs de responsabilitat, especialment en els sectors tradicionalment masculins i en els relacionats amb les noves tecnologies.

A.3.5.1. Informar a les empreses mitjançant debats i seminaris dels avantatges que poden obtenir si decideixen emprar programes d'Acció Positiva.

A.3.5.2. Facilitar informació i disseny de projectes d'accions positives a les empreses que decideixin començar-les segons el model aprovat per la Comunitat Econòmica Europea.

A.3.5.3. Acord Marc subscrit entre les empreses del grup INH i el sindicat UGT per a la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

A.3.5.4. Acord entre la Fundació Empresa Pública (Institut Nacional d'Indústria) i el Ministeri de Cultura (Institut de la

Dona).

Objectiu 3.6.

Impedir la discriminació per raó de sexe en l'accés a l'ocupació i en les relacions laborals.

A.3.6.1. Revisió de les normes protectores que estableixen limitacions o prohibicions a l'accés a determinades feines.

A.3.6.2. Articular mesures que permetin una acció més eficaç del principi de no discriminació en l'accés a l'ocupació.

A.3.6.3. Regulació d'infraccions i sancions en matèria laboral.

A.3.6.4. Creació d'una Comissió Mixta Ministeri de Defensa-Ministeri de Cultura (Institut de la Dona) per estudiar i efectuar les reformes necessàries que possibilitin la incorporació de la dona a les Forces Armades.

A.3.6.5. Propiciar la lenta incorporació de la dona a la Guàrdia Civil, realitzant, amb caràcter previ, els estudis relatius a sistemes de selecció, model de carrera professional i manera d'enquadrament, destins a cobrir i serveis a efectuar.

A.3.6.6. Intensificar l'acció de la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

A.3.6.7. Intensificar el control i vigilància dels convenis col.lectius.

A.3.6.8. Estudiar la possibilitat d'invertir la càrrega de la prova en determinats casos de discriminació laboral per raó de sexe.

A.3.6.9. Estudiar i prevenir les situacions de persecució sexual en el treball.

Objectiu 3.7. Fer compatible la realització d'una feina amb l'exercici de la maternitat i paternitat.

A.3.7.1. Modificació de l'Estatut dels Treballadors i de les normes de les Administracions Públiques, per procedir a l'ampliació a dues setmanes del període de descans per maternitat.

A.3.7.2. Les persones en situació d'excedència per atendre als fills podran mantenir ininterrompuda la "carrera d'assegurança" acollint-se a la "situació assimilada a l'alta de conveni especial".

A.3.7.3. Modificació de l'Estatut dels treballadors en la seva actual regulació de l'excedència per atendre als fills.

A.3.7.4. Modificar la regulació vigent en el règim de la Funció Pública, amb la finalitat de reconèixer el lliure dret a la maternitat/paternitat lliure i responsable i la seva consideració com a funció social.

A.3.7.5. Facilitar l'activitat laboral de les persones amb fills que treballen a l'Administració Pública, oferint serveis per a l'atenció i cura dels infants.

4. SALUT.

Objectiu 4.1.

Desenvolupar la normativa precisa per a l'exercici del dret de la dona a la salut en les seves manifestacions específiques.

A.4.1.1. Desenvolupament de la Llei

Objectiu 4.2.

Promoure programes d'educació per a la salut sobre qüestions que afecten específicament a les dones en la seva doble condició de subjectes i agents sanitaris.

A.4.2.1. Desenvolupar programes que millorin el nivell de coneixement sobre l'embaràs, el part i el puerperi.

A.4.2.2. Desenvolupar un programa de prevenció dirigit als/les adolescents.

A.4.2.3. Elaboració i difusió de materials d'educació sanitària dirigits a la prevenció dels problemes de salut de la dona treballadora.

A.4.2.4. Augmentar el nivell d'informació i educació sexual dels grups de risc.

A.4.2.5. Elaboració de programes d'educació sanitària per a dones d'edat avançada.

A.4.2.6. Elaboració de programes d'informació i educació sanitària per a la prevenció i detecció precoç del càncer genital i mamari.

Objectiu 4.3.

Desenvolupar i millorar les atencions específiques que precisin les dones.

A.4.3.1. Normalitzar la Prestació de Planificació familiar.

A.4.3.2. Adequació farmacològica de tots els anticonceptius.

A.4.3.3. Millorar l'atenció en l'embaràs i el part.

A.4.3.4. Desenvolupament del dispositiu assistencial per atendre la problemàtica dels avortaments legals.

A.4.3.5. Introducció de les tècniques de reproducció artificial.

A.4.3.6. Elaboració d'un programa de prevenció i detecció precoç del càncer genital i mamari.

A.4.3.7. Millora de l'atenció sanitària en el propi domicili per a les dones d'edat avançada i/o amb malalties cròniques.

Objectiu 4.4.

Promoure la investigació en temes específics de la salut de les dones.

A.4.4.1. Millora dels registres i sistemes de vigilància epidemiològica.

A.4.4.2. Promoure la investigació orientada a millorar la salut de la dona.

Objectiu 4.5. Formar adequadament i facilitar el reciclatge del personal de totes les àrees sanitàries en relació amb la salut de la dona.

A.4.5.1. Introducció en la formació inicial dels metges i del conjunt del personal sanitari dels temes relacionats amb la salut de les dones.

A.4.5.2. Reciclatge de tocoginecòlegs per a capacitar-los en la utilització del mètode d'aspiració (Karman) per a la interrupció de l'embaràs.

A.4.5.3. Formació d'investigadores en reproducció humana i planificació familiar.

5. COOPERACIÓ INTERNACIONAL.

Objectiu 5.1. Desenvolupar programes de cooperació internacional dirigits a les dones

A.5.1.1. Augmentar les contribucions voluntàries als Organismes de Nacions Unides que s'ocupen específicament de programes per a les dones en els països en desenvolupament.

A.5.1.2. Potenciar programes dedicats específicament a les dones en els projectes de cooperació, especialment amb els països iberoamericans.

6. ASSOCIACIONISME.**Objectiu 6.1.**

Fomentar la participació política de les dones.

A.6.1.1. Subvencions i ajudes a les associacions per a la realització de les seves activitats.

A.6.1.2. Difusió de tota la informació disponible sobre les polítiques per a les dones i les activitats de les organitzacions no governamentals tant espanyoles com d'altres països.

A.6.1.3. Desenvolupar els mitjans necessaris per a la participació de les associacions de dones en el seguiment i desenvolupament del Pla d'Acció.

IMPULS, COORDINACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA

D'acord amb el que preveu la Llei 16/1983, de 24 d'octubre, de creació de l'Organisme Autònom Institut de la Dona, i quant a les competències que té atribuïdes, correspon a aquest Institut dur a terme l'impuls, coordinació i seguiment del Pla d'Acció per a la igualtat d'oportunitats de les dones, a través del seu Consell Rector.

La complexitat del Pla i la seva concentració en el temps requereixen, en tot cas, l'adopció d'algunes mesures de coordinació i seguiment de les actuacions que s'hagin d'emprendre, tant pel que fa al conjunt de les accions a desenvolupar en l'exercici de la seva pròpia competència per cada un dels Departaments Ministerials, com a la cooperació entre els distints Ministeris implicats en una mateixa actuació, o al conjunt del Pla.

A aquests efectes, en els Gabinetes dels Ministeris de Justícia, Treball i Seguretat Social, Administració Pública, Sanitat i Consum, Economia i Hisenda, Agricultura i en el Gabinet del Secretari General d'Educació, es designarà una persona encarregada de la coordinació i seguiment de les actuacions corresponents a

cada Ministeri, el que no significarà descarregar la responsabilitat que en elles tenen les distintes Direccions Generals o organismes del Ministeris i, especialment, el representant dels Departaments en el Consell Rector de l'Institut de la Dona.

Quan es tracti d'actuacions que impliquen a diversos Departaments Ministerials es constituïran comissions de treball de les que formaran part les Direccions Generals o Organismes afectats, així com els membres dels Gabinetes dels Ministeris designats. Aquestes comissions hauran de constituir-se en els dos mesos següents a l'aprovació del Pla o en la data de començament de l'actuació conforme al calendari previst per cada una. Correspon a l'Institut de la Dona el seguiment i coordinació del treball de les esmentades comissions.

En les reunions semestrals del Ple del Consell Rector i en les trimestrals de la Comissió Permanent, cada un dels seus membres informará sobre les actuacions corresponents al Ministeri que representa. La directiva de l'Institut de la Dona informará de les actuacions que corresponen a l'Institut, així com de la realització dels convenis i de la constitució, pla de treball i desenvolupament de les comissions previstes en el Pla.

Al terme de l'any 1988, el Consell Rector de l'Institut elevarà un informe al Consell de Ministres sobre el desenvolupament i compliment del Pla. En el seu cas proposarà les modificacions que consideri que s'han d'introduir per garantir el seu millor compliment o l'adaptació a les circumstàncies existents.

Al terme de la legislatura, el Consell Rector elevarà el seu informe definitiu al Consell de Ministres, exposant el grau de compliment assolit, les actuacions posades en pràctica i les causes que hagin pogut motivar la no realització d'alguna d'aquestes actuacions. Aquest informe inclourà també una anàlisi sobre la incidència social del Pla. Per acabar, el Consell Rector informará al Consell de les actuacions que, a la vista del desenvolupament del Pla i dels seus efectes en la societat espanyola, entén que s'haurien de desenvolupar en el futur.

D'altra banda, al llarg del desenvolupament del Pla, es procurarà establir caus de col·laboració amb els Govern Autònoms per tal d'augmentar la incidència de les actuacions previstes i impulsar el desenvolupament de programes específics per a la igualtat d'oportunitats de les dones, en aquelles àrees, les competències de les quals, corresponen a les Comunitats Autònomes.

Font:

Plan para la Igualdad de Oportunidades de las Mujeres (1988 - 1990). Madrid 1987. Ministerio de Cultura. Instituto de la Mujer.

col·laboració**L'ACTITUD DE CONTENCIÓ EN EL TREBALL ASSISTENCIAL D'ATENCIÓ PRIMÀRIA**

La relació interpersonal és l'eix fonamental present en tot tipus de treball assistencial. Entre el qui demana l'ajut i qui el dona, s'estableix un vincle on cada participant és agent actiu, tant qui demana com qui ofereix. Hi ha una implicació tal que tant la paraula, la cultura, la memòria, el cos, com les emocions formen part d'aquest vincle. Es forma a partir del primer moment una història relacional que seguirà un camí determinat.

El treball social, el treball sanitari de primera línia, l'atenció primària, en resum, exigeix als professionals que s'hi troben integrats una sèrie d'actituds, coneixements, estratègies i formes d'actuar específics. Bé al carrer o bé asseguts al despatx, som els primers en detectar la demanda, el conflicte a resoldre. Trobam persones amb inquietuds, angioixes, necessitats a les que, una vegada manifestades, hi posam de la nostra part allò que se'n diu "actitud professional". Al nostre abast tenim coneixements, companys que formen part de l'equip o d'altres, un protocol d'entrevista al davant, un despatx amb una taula que de vegades serveix de pont i de vegades de barrera protectora... I malgrat tot això, sorgeix la qüestió del "què cal fer per resoldre allò que se'n demana?". Moltes vegades ens sentim alarmats per la urgència o la gravetat del conflicte que se'ns posa a les mans. Sorgeix la inquietud, el desànim i

densitat a l'estructura que utilitzam en el nostre treball a l'Atenció Primària. Amb Tizón (1), podríem anomenar aquest element "la capacitat de contenció". Es a dir, la capacitat d'escoltar l'altre, d'identificar-nos amb ell i de tolerar i reconèixer la seva necessitat.

ANCORATGE DINÀMIC I TEÒRIC DEL TERME "CONTENCIÓ"

quasi tot d'una a justificar la nostra impotència al molt conegut argument de la manca de recursos addicionals: el lloc és petit, no hi ha clubs d'esplai, no hi ha peles, no tenen logopeia, no tenim terapeutes familiars, etc. Tot això, essent veritat, de vegades amaga una altra insuficiència: el de la manca del que es podria dir "recursos interns", és a dir, el d'un aprenentatge vivencial, el d'un enquadrament intern que ens permeti situar el conflicte en un punt de partida, com a poc, en un punt "zero", a partir del qual es pugui efectuar l'anàlisi de la demanda que detectam. Cal dir que no es tracta únicament d'una capacitat intel·lectual d'acaramullar informacions i coneixements, ni d'una capacitat intuïtiva, voluntarista, que per alguns, segons creuen, els fa copsar la naturalesa del problema al moment. Tot i essent l'una i l'altra necessàries, es fa palesa la manca d'un tercer element que doni solidesa i

Tot el qui demana ajut, el malalt, el marginat, el disminuït (permanent o circumstancial), es troba en una situació que, subjectivament, ho viu en forma d'angoixa i d'auto-desvaloració. Fonamentalment pateix de manca d'autonomia el que li impedeix valer-se per si mateix; es troba molt o poc desvinculat del seu entorn. Podríem dir que aquesta persona es troba en una situació on el nivell d'integració ens recorda la del lactant. Considerant amb D.W. Winnicott (2) la naturalesa de la relació del lactant amb la mare, observam una activitat ben pròpia: la d'aguantar al nadó amb els seus braços. Aquesta és la situació arquetípica de tota relació assistencial. La mare no solament atén les necessitats físiques del nadó, sinó també les emocionals. Cada vegada que l'infant expressa la seva necessitat, normalment plorant, la mare que percep aquest "senyal" sap que ha d'actuar, sap que hi ha quelcom que fer al seu

ens pot sentir amables o no, eficaces o no, independentment de la realitat; ens viurà determinat per la seva història. En el sentit contrari, no podent-nos deslliurar del nostre psiquisme, emocions, frustracions, fantasies, desigs, inevitablement tenim una visió dis-

fill; ella mateixa, en un primer moment, es sentirà angoixada encara que sense deixar-se endur per aquest sentiment. Per tant, passarà a escoltar-lo, explorar-lo i intentar resoldre el què passa. Això mateix observa un altre autor, W. Bion (3) quan parla de la dualitat funcional, la del continent exercit per la mare i la del contingut exercit per l'infant que es troba sotmès a les tensions de fam, fred, etc. que contínuament l'aborden. La mare, moguda per l'afecte cap al seu fill, pensa i imagina l'origen de les necessitats de l'infant abans o mentre actua. Aquesta actitud mental i emocional es tradueix en accions adequades a les necessitats del nadó. Es tracta d'una activitat emocional i mental, quasi un somieig, un imaginar-se, que l'autor denomina "Reverie". Aquesta activitat és important mentre que l'infant no pot expressar verbalment el què li passa: és la mare qui ha d'avaluar i definir el problema. Sentir, pensar, observar, donar nom a les coses, avaluar-les, relacionar-les, són elements de la contenció. A través de la identificació amb l'altre, posant-nos en el seu lloc, se'ns activen uns sentiments que hem de saber diferenciar dels nostres particulars; parlem de la identificació projectiva i de la identificació introjectiva, allò que prenem de l'altre i allò que l'altre posa en nosaltres. Aquest continu anar i tornar és el que constitueix el camí on es vehicula la relació. Igualment, com en un moviment d'anar i venir, es constitueix la transferència i contra-transferència. El que l'altre veu en nosaltres, el que sent per nosaltres, és la transferència dels seus continguts cap a la persona que l'escolta; l'altre

torsionada de qui és davant nostre. Tot aquest maremagnum de moviments que estan implicats en qualsevol relació assistencial, són els mecanismes que participen en les "inexplicables" dificultats que sorgeixen de tant en tant, actituds de dependència, inassistència a segones cites, antipaties, agressivitats, etc. Per tant, fa falta reconèixer-los, sentir-los en un mateix i a l'altre, acceptar emocionalment el que passa dins nosaltres i el que ens manifesta l'altre. Per tant, no n'hi ha prou en observar, cal també l'auto-observació. Quant més aprofundim en la comprensió de nosaltres mateixos (i per si no queda clar en la comprensió integral, donat que quan acudim a la feina ho fem amb les coses viscudes a la cuina, al menjador o al dormitori) més podrem aprofundir en la comprensió de l'altre. Per tant, constitueix una pràctica concreta l'obertura cap a l'altre, servint-li de receptacle d'emocions (que no pot gestionar inicialment per si mateix), diferenciant les nostres de les seves.

Situant-nos en primera línia som els qui oferim una primera possibilitat de retornar l'usuari a una situació de vinculació creativa que el converteixi en un agent més del canvi que reclama. Si la situació, de totes formes, és greu o ens trobam davant un conflicte crònic, oferirem a l'altre una actitud que l'ajudarà quan es trobi en contacte amb els equips especialitzats que actuïn en segona línia.

Antoni J. Fuster
Psicòleg de les Unitats de Salut Mental de l'INSALUD

(1) J.L. Tizón García
Components Psicològics de la pràctica mèdica: una perspectiva. Monografies Mèdiques, 31 Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, Barna 1987

(2) D.W. Winnicott.
El proceso de maduración del niño. Laia, Barcelona, 1975

(3) W. R. Bion
Aprendiendo de la experiencia. Paidós, Buenos Aires, 1966

DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL SOCIAL MITJANÇANT PROJECTES (I)

Les demandes i les situacions de necessitat

Si bé hi ha alguns col·lectius que són capaços d'implicar-se en la demanda (vells, disminuïts, adults amb dificultats socials, etc.), n'hi ha que no ho són, com és el cas dels nins que ni expliciten la demanda (formalment) ni utilitzen els canals existents per donar solució o alternativa a les seves necessitats. D'una o altra manera, en tots els casos, l'anàlisi exclusiva de les demandes és insuficient i s'han de considerar altres qüestions. Una forma d'analitzar-les pot inspirar-se en la proposta de Miquel Costa i E. López (1986). Segons ells es pot dir que depenen de la naturalesa de les necessitats, les alternatives d'intervenció es podran diferenciar segons que sigui necessària o no l'ajuda externa. Per tant, el procés de treball social pot assumir tres opcions:

I. La primera es planteja quan les persones que estan en una determinada situació de necessitat no requereixen ajuda externa continuada, sinó suport temporal per desenvolupar els propis recursos.

II. Una segona opció es defineix quan la situació requereix de la intervenció de les xarxes socials.

III. Finalment, trobaríem les situacions que exigeixen d'ajuda professional continuada per mantenir determinades capacitats i/o per intentar canvis segons les demandes dels usuaris dels serveis.

Segons aquest plantejament, són tres els principals grups d'objectius d'intervenció que s'han de desenvolupar, a part d'altres ja suficientment reconeguts, per assolir l'objectiu caracteritzador dels serveis socials: desenvolupament de la capacitat d'autonomia, participació i solidaritat d'individus, famílies, grups i col·lectius, en el seu entorn espacial i comunitari, superant els obstacles objectius o subjectius que bloquegen aquest desenvolupament.

Els primers grups d'objectius (a i b) serien els més característics de l'atenció primària.

Objectius bàsics d'intervenció que donaran lloc a projectes diferenciats:

a. Desenvolupar els recursos i la capacitat d'actuació dels individus i famílies amb atenció especial cap a aquells sectors que per la seva situació social són més vulnerables.

Molts són els projectes que ja s'han desenvolupat en aquest sentit i dirigits a grups de població molt diversos.

Els diferents enfocaments presents han estat:
- Prevenir l'aparició i actuar sobre situacions

El projecte podria ésser sempre el marc de la intervenció en treball social. El treball per projectes implica varies coses valuoses: la presència d'un professional ha d'estar justificada i ha d'ésser previsible; és a dir, ha de saber per què és a un poble, o a una institució i què pot oferir. D'altra banda, l'existència del projecte ha de permetre una certa discussió pública d'objectius, activitats, etc. facilitant la participació. I també serveix per evitar la realització d'activitats insuficientment preparades, el fracàs continuat, etc., així com una avaluació més eficaç.

Com deia Joaquim Franch (1984), el projecte és una interpel·lació concreta, un repte que té per funció provocar la resposta, posar en marxa un procés personal i/o col·lectiu, limitat per les possibilitats del moment a cada comunitat o entitat. Això no vol dir que el contingut del projecte sigui indiferent, sinó al contrari: més enllà de la funcionalitat hi ha allò que el projecte proposa i afirma. És a dir, que qualsevol projecte es traduirà en realitat quan un sector de la població i els professionals de l'equip implicat, el facin seu i en el moment d'assumir-lo el modifiquin. L'essencial serà que la proposta sigui facilitadora d'una sintonització amb les necessitats de la població amb la què treballam.

L'anàlisi d'aquestes necessitats, i més concretament de les demandes que arriben al Servei i a les entitats que desenvolupen treball social, és troba amb una gran dificultat: no hi ha una sola realitat, sinó diversitat de realitats i situacions concretes. Si volem estudiar aquesta realitat diferenciada, per formular projectes veritablement útils, necessitam agrupar operativament tot el conjunt de troballes (Fransoy i altres, pp. 258 i ss.). Si volem entendre'ns, en parlar d'unes realitats, cal que es faci una certa ordenació d'aquestes dades relatives a persones, edats i problemes. Finalment, si es vol actuar per modificar aquesta realitat s'han de construir abans les hipòtesis que permetin crear projectes d'actuació.

d'inadaptació i marginació (per ex.: treball socio-educatiu amb joves en medi obert).

- Aportar recursos i treball de recolzament a grups de població d'alt risc (per ex.: treball d'informació i assessorament amb immigrants).

- Donar suport als individus per fer front a diverses situacions de transició en el seu procés vital (adolescència, ancianitat i jubilació, malalties cròniques....).

- Promocionar actuacions que generin recursos personals/familiars (per ex.: gestions per l'accés a prestacions públiques; sensibilització sobre els problemes interpersonals i/o socials; desenvolupament d'habilitats per generar formes diferents de solucionar els problemes interpersonals i/o socials).

b. Desenvolupar les xarxes i sistemes primaris de solidaritat i ajuda en funció del seu paper.

Això suposa, també, desenvolupar organitzacions comunitàries amb capacitat d'actuació sobre les necessitats: proporcionar recursos i planificar condicions facilitadores de qualitat de vida, desenvolupament d'una percepció col·lectiva i comunitària dels problemes socials i de la promoció socio-cultural. D'aquesta manera, el treball social s'integra com a part d'un esforç polític de canvi social, amb una perspectiva interdisciplinària i intersectorial. Aquest procés pot formar part significativa de les actuacions a llarg termini.

En aquest sentit és important desenvolupar sistemes i organitzacions comunitàries amb les capacitats abans esmentades i els següents objectius:

- Promoure la participació: motivar als veïns cap a actuacions d'interès comú, donar suport als petits nuclis de vida associativa, aconseguir que el màxim de gent aprengui alguns aspectes fonamentals de l'acció col·lectiva com a recurs bàsic, contribuir a la formació de grups i/o al foment d'activitats de caràcter col·lectiu,...

- Promoure el desenvolupament comunitari entès com a la utilització dels mitjans adequats per desenvolupar la comunicació i/o facilitar la lliure expressió, crear nous recursos col·lectius i augmentar la participació en la gestió dels propis problemes col·lectius.

Els serveis públics poden actuar mitjançant el suport econòmic i infraestructural (subvencions, cessió de locals i material, etc.), la informació, l'assessorament i la formació; el suport a les iniciatives de coordinació, la divulgació i sensibilització ciutadana, la promoció de l'associacionisme no

formal, etc.

En la perspectiva que ja s'ha definit, **els contextos i circumstàncies en els què viu la gent** (família, escola, poble, etc.) constitueixen els recursos per al desenvolupament positiu dels individus i les seves comunitats. Es per això important **preservar i millorar aquests recursos**.

Els projectes desenvolupats en aquest àmbit s'han de dirigir a la consecució dels següents objectius:

- Identificar i modificar els contextos d'alt risc (residències d'ancians, internats per a menors, etc.);
- Optimitzar les xarxes primàries de solidaritat i ajuda;

- Desenvolupar contextos alternatius a les institucions i els contextos que poden produir un impacte negatiu (xaboles, per exemple).

c. Facilitar la qualitat, l'accessibilitat, la competència dels sistemes d'ajuda professional dels serveis socials per desenvolupar atencions diverses.

Això suposa garantir una adequada planificació i distribució dels serveis en funció de les necessitats, així com la millora constant de la capacitat i dels recursos dels professionals que treballen en els serveis.

Els principals objectius poden ésser:

- Ofertar serveis adaptats a les necessitats socials de la població i estendre la seva cobertura i prestacions assistencials bàsiques (per ex.: ajuda a domicili, serveis d'acollida, treball d'assessorament especialitzat i terapèutic, etc.).

- Millorar l'accessibilitat als serveis mitjançant la seva descentralització, la participació de la població en la gestió i la transparència informativa (per ex.: actuant sobre les limitacions culturals, físiques i econòmiques per a l'accés als serveis,....).

- També es poden plantejar altres projectes per millorar les organitzacions d'ajuda (avaluació sistemàtica, formació permanent del personal, etc.).

Totes aquestes intervencions només són eficaces en la mesura en què responen a un **projecte** precís, en el qual es defineix quin és el procés que es proposa (Marchioni, 1987). Un projecte és fonamentalment un instrument que facilita la consecució de determinats objectius, com els esmentats, possibilitant un major grau de racionalització de les activitats. Això no obstant, el treball social és quelcom més, com s'ha dit abans.

Lluís Ballester

Coordinador Comarcal de Manacor

Costa, M. i López, E. (1986):

Salud Comunitaria.
Martínez Roca, B.

Franch, J. i Martinell, A. (1984):

L'animació de grups d'esplai i de vacances.
Laia, B.

Françoy, P. i altres (1986):

Els nens del carrer.
Saurí, B.

Marchioni, M. (1987):

Planificación Social y organización de la comunidad.

Popular, M.

eines per treballar millor

B.O.C.A.I.B.

Conselleria de Treball i Transports.

Decret 80/1989 de dia 20 de juliol, pel qual es designa la Conselleria de Treball i Transports com a coordinadora entre la Unitat Administrativa del Fons Social Europeu i la C.A.I.B. (BOCAIB nº 102 de 22/8/89).

B.O.E.

Ministeri de l'Interior.

Ordre de 31 de juliol de 1989 per la qual s'estableixen les normes reguladores de la concessió d'ajudes per a l'atenció de determinades necessitats derivades de sinistres o catàstrofes. (BOE nº 194 de 15/8/89)

MINISTERI DE TREBALL.

Resolució de 22 d'agost de 1989, de la Secretaria General Tècnica per la qual es dona publicitat al Conveni de Col·laboració entre l'Institut Nacional d'Ocupació i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a la contractació temporal de treballadors desocupats en obres d'interès general i social. (BOE nº 210 de 2.9.89)

LEGISLACIÓ

Ministeri de Relacions amb les Corts i de la Secretaria del Govern.

Reial Decret 1112/1989 de 28 d'agost pel qual es modifica el Reial Decret 195/1989 de 17 de febrer que estableix els requisits i procediments per resoldre ajudes amb finalitat d'interès social, derivades de l'assignació tributària de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques. (BOE nº 222 de 16/9/89).

Ministeri d'Assumptes socials.

Ordre de 18 de setembre de 1989 per la qual es modifica la de 24 de febrer de convocatòria d'ajudes i subvencions per a la realització de programes de cooperació i voluntariat socials amb càrrec a l'assignació tributària de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques. (BOE nº 225 de 20/9/89).

Ministeri de Relacions amb les Corts.
Reial Decret 1088/1989 de 8 de setembre pel qual s'estén la cobertura d'assistència sanitària de la Seguretat Social a les persones sense recursos econòmics suficients. (BOE nº 216 de 9/9/89).

Ministeri de Treball i Seguretat Social.
Resolució de 28 d'agost de 1989 de la Subsecretaria per la qual es disposa la publicació de l'Acord del Consell de Ministres de 7 de juliol de 1989, pel que s'aplica la disposició addicional tretzena de la Llei 37/1988 de 28 de desembre de Pressuposts Generals de l'Estat per a 1989 sobre permanència en els Fons de Promoció d'Ocupació. (BOE nº 212 de 5/9/89)

MINISTERI PER A LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES.

Reial Decret 979/1989, de 28 de juliol, pel qual es modifica parcialment el Reial Decret 1456/1984, de l'1 d'agost, pel que s'aprova el Reglament de l'Organisme Autònom Institut de la Dona (BOE nº 182 de 1.8.89)

BIBLIOGRAFIA

CERTEZA

• Diccionario de trabajo social (10ª edición)
Ander Egg, E.
1988. 450 pàgs. 2.400' ptes.

• Formulación y Evaluación de proyectos de
Acción Social
Forni, F.
1988. 85 pàgs. 850 ptes.

• Como elaborar informes de trabajo
Sussams, J.
1988. 133 pàgs. 1.179' ptes.

• La investigación social. 2: En la práctica del
trabajador social II.
(Curs de capacitació a distància).
Morutia, D.
1988. 176 pàgs. 1.600' ptes.

CERTEZA
María Moliner, 4
50007 SARAGOSSA
Tel. 976-272907

C.I.S. (Centro de Investigaciones Sociológicas)

• Origen social y rendimiento escolar

Gloria Pérez Serrano. Pròleg d'Iñaki Den-
daluce Segurolo. Madrid 1981. 310 pàgs.
745' ptes.

En aquest estudi es presenten equilibrats
els components teòrics i empírics sobre el
rendiment escolar i l'origen social dels
alumnes. S'apunten solucions per als mit-
jans socio-culturals menys afavorits.

Inclou Annexos:

A) Investigacions relacionades amb el ren-
diment escolar.

B) Instruments bibliogràfics.

• *Introducción a las técnicas de Análisis
Multivariable Aplicadas a las Ciencias So-
ciales.*

Juan Javier Sánchez Carrión.
Madrid 1984. 331 pàgs. 1.700' ptes.

Introducció a les tècniques multivariables
més usuals de l'anàlisi de dades en la
investigació social. A través dels exemples
es pot arribar a comprendre bàsicament
quin és l'objectiu de cada tècnica d'anàlisi,
com procedeix, quins són els resultats i
com s'interpreten.

Centro de Investigaciones sociológicas
Servicio de Publicaciones
Pedro Teixeira 8, 4ª planta
28020 MADRID
Tel. 4555884-4555697-4561261 (Ext. 22)

INSTITUT DE LA DONA

• *La presencia de las mujeres en el sistema
educativo. Centro Nacional de Investigación y
Documentación Educativa.*

Instituto de la Mujer.
1988. 214 pàgs. 500' ptes.

Partint de la informació estadística de l'Institut
Nacional d'Estadística i del Ministeri d'Educa-
ció, es descriu la participació femenina en els
diferents nivells del sistema educatiu: pre-es-
colar, E.G.B., educació d'adults, B.U.P., For-
mació Professional i Universitat. S'aporten
dades sobre el rendiment acadèmic de les
al·lotes i els al·lots, així com de la feminització
del professorat.

• *Los hombres españoles*

INNER
1988. 108 pàgs. 500' ptes.

Estudi basat en una enquesta feta a varons
majors d'edat residents en tot el territori espan-
yol, sobre com pensen i quines són les seves
actituds davant els canvis derivats de l'emanci-
pació de les dones. Es contemplen temes com
el treball professional, la planificació familiar,
l'avortament, la violència contra les dones, etc.
La restructuració de les respostes per grups
homogenis ha permès oferir, endemés, una
tipologia dels varons espanyols segons les
diferents opinions i comportaments en relació a
la situació de la dona.

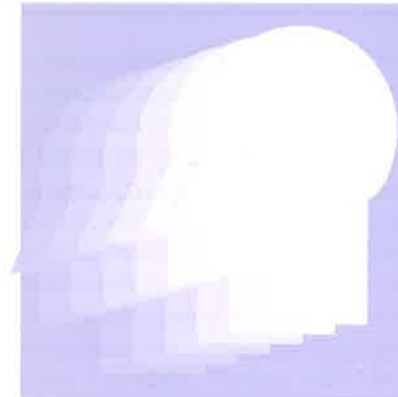
• *El trabajo de las mujeres*
1987. 86 pàgs. 350 ptes.

Recopilació de col·laboracions entorn de la
dona i el treball amb els següents títols:
notes per a una lectura crítica de textos
bàsics d'economia espanyola; un nou enfo-
cament metodològic per a l'estudi de la dis-
criminació sexual en el mercat de treball;
bases teòriques per a l'anàlisi de la situació
laboral de la dona; la producció domèstica
en el camp econòmic; aproximació a les
fonts de la seguretat social, etc.

Instituto de la Mujer
Almagro 36
28010 MADRID - Tel. 4105112 / 4105601

NOTA DE LA REDACCIÓ

La Coordinadora de Minusvàlids de Ba-
lears vol deixar consignat que a l'entrevista
que **ALIMARA** mantingué amb un repre-
sentant d'aquesta organització, no queda
clar a l'apartat de finançació que el mante-
niment intern d'aquesta Federació va a
càrrec dels pressuposts de la Conselleria
de Sanitat i Seguretat Social del Govern

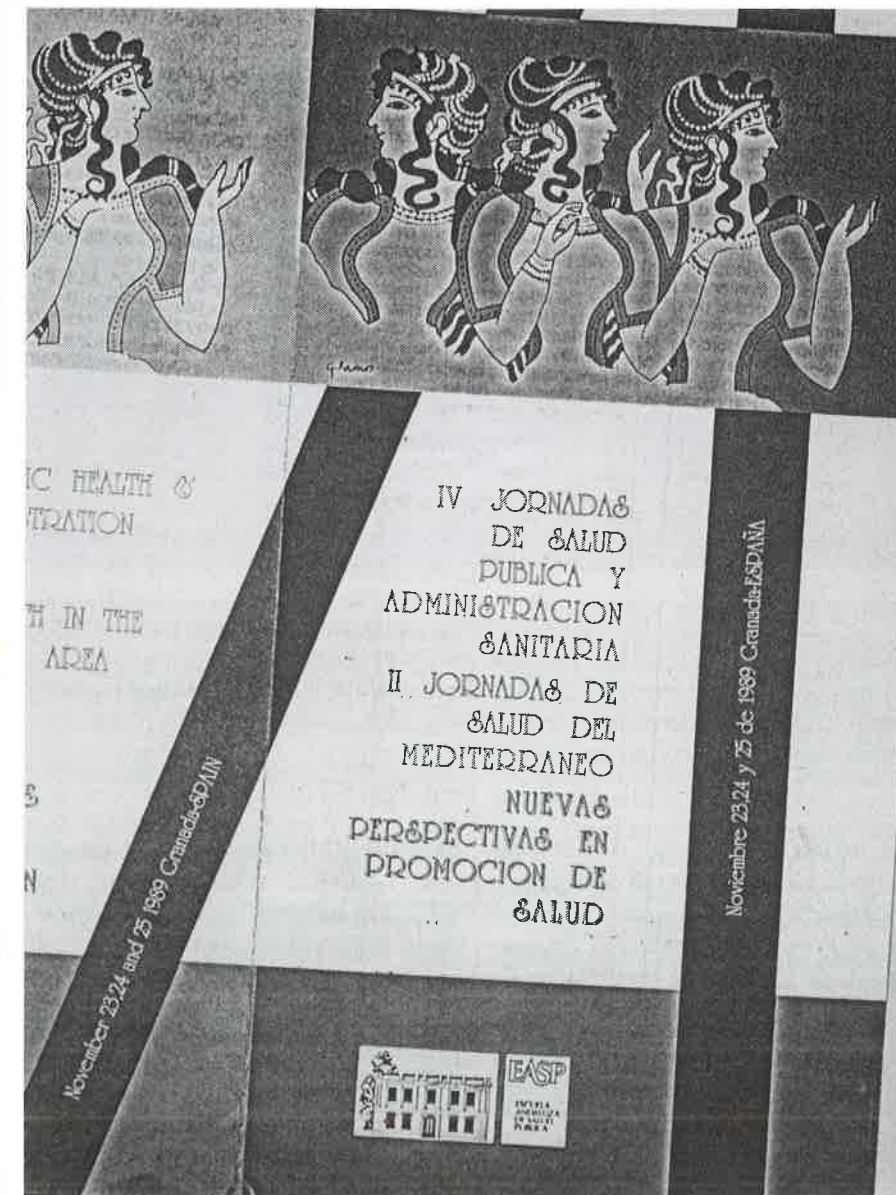

• *II Congreso de la Sociedad Española de
Toxicomanías.*
Vitoria, del 29 de Novembre a l'1 de desem-
bre de 1989
EVER. San Prudencio 6, 2º. Oficina 4
01005 VITORIA. Tel. (945) 130119

• *La Protección Social Substitutiva dels
Objectors i les corporacions Locals.*
Badajoz, 24 i 25 de Novembre de 1989
FEMP. Nuncio, 8.- 28005 MADRID.
Tel. (91) 2665600

• *Presentació clínica "El goce del síntoma".*
Clara Bardon
Palma, 16 de Desembre de 1989.
Associació d'Estudis Psicoanalítics.
La Rambla 15, 2n. 3º, Palma. Tel. 727434

• *Experiència en Centres de Reforma.*
Madrid 27 i 28 de Novembre de 1989
Centro de Estudios del Menor.
Pastor, 2.- 28003 MADRID

• *IV Jornades de Salut Pública i Administra-
ció Sanitària.*
*II Jornades de Salut del Mediterrani: :
Noves perspectives en promoció de salut.*
Granada del 23 al 25 de Novembre de 1989.
Escuela Andaluza de Salud Pública. Avda.
del Sur nº 11- 18014 GRANADA.
Tel. (958) 280766

• *Jornades de Psicologia de la intervenció
social.*
Madrid del 28 al 30 de Novembre de 1989.
Colegio Oficial de Psicólogos.
Cuesta de San Vicente, 4, 5º, - MADRID

• *Cursos de la Escuela de Animación y Ju-
ventud.*
San Bernardo 24, 4ª planta. 28015 MADRID.
Tel. (91) 5322700

• *Animació Socio-cultural.* Madrid del 22 de
novembre al 22 de desembre de 1989.

• *Introducció a l'animació socio-cultural.*
Madrid de l'11 al 22 de desembre de 1989.

• *Associacionisme i progressos de participa-
ció.* Madrid del 8 al 19 de gener de 1990.

• *Disseny i avaluació de Programes d'Inter-
venció (I).* Madrid del 22 de novembre al 4 de
desembre de 1989.

en feim ressò

TALLERS-ESCOLA: MÀ D'OBRA A PREUS DE SALDO.

El Temps, núm. 270. Del 21 al 27 d'agost del 1989. Nello Pellicer.

Les escoles-taller han pujat com l'escuma en els darrers mesos. Els pressupostos destinats per l'INEM i el Fons Social Europeu són importants i els ajuntaments no han desaprofitat l'ocasió. Malgrat que aquesta fórmula de treball-formació és força interessant, les irregularitats han començat a aparèixer.

L'ordre ministerial del 29 de març de 1988 regula un dels pilars fonamentals, juntament amb el Pla de Formació i Inserció Professional, de la política de creació de treball per a joves del govern socialista. Aquest document regularitza la creació de les escoles-taller i les cases-ofici, dues modalitats de treball associat, importades d'Europa, que el govern socialista ha creat amb l'objecte de reduir la taxa d'atur dels joves.

Aquesta fórmula té com a finalitat qualificar desocupats, preferentment menors de vint-i-cinc anys, en ocupacions relacionades amb la recuperació del patrimoni artístic, la rehabilitació dels entorns urbans o la millora del medi ambient. El projecte preveu una fase de formació professional i una altra de treball que no poden ser inferiors a un any ni superiors a tres.

Les escoles-taller i les cases-ofici (versió urbana del taller-escola) són programes públics de treball-formació que promouen i gestionen els ajuntaments. Durant l'any 1988 el pressupost global per a aquestes activitats ha estat de

més de 30.000 milions de pessetes. L'INEM n'ha aportat uns 15.000 i la resta ha estat finançada al 50% pel Ministeri de Treball i el Fons Social Europeu.

Més d'un any després d'iniciada aquesta experiència al País Valencià, la fórmula es mostra irregular i ineficaç. Sobretot si tenim en compte la quantitat de recursos de què es disposa. Mentre uns gaudeixen de personal qualificat per a l'ensenyament i els tallers funcionen de manera coordinada, altres estan en les mans de contractats mancats de qualsevol mena de formació pedagògica. Així, els tallers-escola s'assemblen, en ocasions, més a un campament d'estiu on predomina la improvisació que al projecte de treball i formació per a joves que originalment són.

Irregularitats laborals

Segons un document de l'organització sindical Comissions Obreres, "l'ordre ministerial que regula les escoles-taller no forma part de cap projecte global i es caracteritza per deixar molts aspec-

tes en l'aire". A més, no defineix quins han de ser els criteris de selecció dels alumnes ni com s'han d'agrupar aquests, cosa que produeix desfasaments entre uns i altres. Pel que fa als monitors, no han superat cap prova d'idoneïtat i per raó del caràcter artesanal de les matèries, la major part dels professors manquen de tot tipus de formació pedagògica.

Un dels focus d'irregularitats més important és el de les contractacions d'alumnes i monitors. Aquestes queden en mans del centre promotor, que és qui escull el model de contracte. Així, en els darrers mesos, han començat a aparèixer els primers problemes pel fet que quasi la totalitat dels contractes són bé d'obra o bé a temps parcial i no contemplen, ni de bon tros, els salaris-conveni. Els contractes no sobrepassen el 75% del salari mínim interprofesional, que està actualment en 46.680 pessetes. A causa dels diferents criteris de programació, les relacions laborals interrompudes són molt freqüents, com també els retards a cobrar els primers quatre mesos de formació que subvenciona l'INEM.

S'observa - diu el document de CCOO- com les institucions s'aferrin a les escoles-taller, ja que aquestes representen una forma més de disposar de mà d'obra barata per a satisfer les necessi-

tats municipals". Durant les últimes setmanes, una gran part dels alumnes del taller-escola de Quartell (prop de Sagunt) han dedicat algunes jornades a confeccionar unes estructures de ferro decorades amb bombetes per a engalanar els carrers del poble durant les festes locals que s'han celebrat fa unes setmanes. Una activitat que, segons l'alcalde, forma part dels tallers; tant del de forja, com del de medi ambient i del de ceràmica. L'alcalde de Quartell, Francesc Huguet, no dubta a afirmar que els tallers-escola "són empreses de l'ajuntament".

Dins del capítol d'irregularitats, en els darrers mesos s'han donat casos de pressions envers els alumnes. A Alzira, capital de la Ribera Alta, s'han donat, segons fonts sindicals, actituds despòtiques per part del seu director, Agustí Ferrer Clari, envers un grup d'alumnes, a més d'utilitzar el temps de formació en altres activitats diferents de les estipulades pels programes del taller de construcció i restauració allí existents. En aquests moments la plaça de director del centre d'Alzira està vacant. També pel mes de maig, a Bétera (Camp del Túria), un grup de set alumnes van ser pressionats per a abandonar el curs i se'ls amenaçà, des de la direcció, de no renovar-los el contracte.

Segons el document de CCOO, el programa d'escoles-taller no

ofereix cap garantia laboral a alumnes i professors. Tampoc estableix quina serà la qualificació professional de l'alumne una vegada finalitzat el període de permanència, sinó que es limita a obtenir una certificació de professionalitat i assistència.

Rentar les pedres

Quasi tots els tallers-escola que funcionen al País Valencià, Catalunya i les Illes en aquests moments contemplen projectes de restauració i recuperació del patrimoni artístic. Dins d'aquestes intervencions n'hi ha algunes que es realitzen en importants enclavaments patrimonials, com és el cas, al País Valencià, de les sitges de Burjassot, els voltants del castell de Cullera i Sagunt o el centre històric de Requena. A Catalunya destaca la intervenció de l'entorn del Monestir de Sant Cugat del Vallès, o els jardins d'Horta a Barcelona.

Tots aquests projectes, en el cas del País Valencià, han estat supervisats per la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana. Quan no ha existit aquest projecte, la intervenció no s'ha autoritzat, com fou el cas de la proposta de restauració i rehabilitació del poblat ibèric de Sant Miquel de Llíria.

Quant a la formació dels monitors, no hi ha normativa i com que

es tracta d'artesanía, en la majoria de casos la seua formació és molt irregular, explica Carme Aranegui, cap de servei de la Direcció General del Patrimoni Cultural. Malgrat tot, "l'experiència és molt beneficiosa - diu Carme Aranegui- perquè, a més de fomentar l'educació dels joves, permet restaurar una gran part del patrimoni. En termes generals hi ha hagut casos molt positius, com el taller de Dénia, amb una gran incidència de conscienciació sobre la població; altres han tingut resultats mediocres per falta de coordinació".

El director de l'Escola d'Arts i Oficis de València, Carlos Sevilla Corella, lamenta la descoordinació entre els tallers-escola i els organismes educatius. Per a ell, "hi ha una potenciació política dels ensenyaments semblants als nostres. Concretament, de les escoles-taller que es financen amb diners públics".

Tothom coincideix a afirmar la validesa de la fórmula de les escoles-taller. Una modalitat de treball associat que ha donat resultats positius tant a països com França o Alemanya com a indrets del País Valencià pioners en aquests programes formatius com és el cas de Dénia (Marina Alta).

Les irregularitats detectades se centren en el terreny de la gestió, decisions que estan en les mans d'administradors i monitors.

Inversió pressupostada l'any 1988 per als tallers-escola i les cases-ofici dels Països Catalans

Tallers-escola i cases-ofici		Alumnes	Inversió any 1988 / pts.
<u>Les Illes Balears</u>	<u>4</u>	<u>82</u>	<u>135.500.000</u>
<u>Catalunya</u>	<u>52</u>	<u>3.108</u>	<u>3.348.500.000</u>
<u>País Valencià</u>	<u>26</u>	<u>1.332</u>	<u>2.549.580.000</u>

COSAS DE LA VIDA

Soledad hasta en el último suspiro.

FRANCESC BARATA, *El Periódico*, 29 d'agost 1989, pàg. 15.

• Barcelona.- El número de ancianos solitarios que fallecen en Barcelona tras sufrir el desamparo de familiares e instituciones ha experimentado un notable aumento durante este verano, según los datos recopilados por diversos organismos públicos. En la capital de Catalunya, unas 50.000 personas de la tercera edad consumen sus últimos días sumidas en el más completo abandono.

Una aséptica crónica policial anunciaba el pasado día 17 el hallazgo de los cadáveres de tres ancianos, uno de ellos en avanzado estado de descomposición. Esas muertes, calificadas de naturales, tenían un elemento común: la soledad de sus protagonistas.

En la casa de Concepción Gascón, de 78 años, un piso antiguo de una calle de Ciutat Vella, los bomberos que forzaron la puerta de entrada para acceder a la vivienda encontraron junto al teléfono una lista con los nombres de los familiares a los que había que avisar en caso de urgencia. El cadáver sólo fue descubierto al cabo de unos días, cuando las vecinas intuyeron que alguna

cosa debía sucederle a la anciana.

Concepción murió en el más completo abandono, después de arrastrar durante años una vida de soltera, sin amigos, cuando le abandonaron las ganas de vivir. "De vez en cuando, venía a verla algún familiar", recuerda una de las vecinas. La anciana vivía sola desde que murieron sus padres, hace más de 35 años. En los últimos tiempos "estaba sola, sola, muy sola", repite una vecina.

El mismo día que fue encontrado el cuerpo sin vida de Concepción, la policía recibió una llamada de vecinos de la calle Carreras Candi en la que se daba cuenta del hedor que salía de un piso hasta entonces habitado por Milagros Midrano, de 86 años. La anciana había muerto hacía semanas y su cadáver, en avanzado estado de descomposición, todavía permanecía en el lavabo de la vivienda. También era una anciana solitaria "de la que nadie se preocupó", comenta un vecino.

Estas muertes son sólo algunas de las que cada día se contabilizan entre la masa de 50.000 ancianos desamparados que viven en Barcelona, que forman

parte de un colectivo, el de la tercera edad, que ya sobrepasa el cuarto millón de personas. La recogida de cadáveres de ancianos abandonados se convierte en "un servicio habitual con la llegada del verano", explica el responsable del cuerpo de bomberos.

Una mancha de aceite

La soledad de las personas de la tercera edad se ve acrecentada por la dispersión familiar que se produce en el periodo estival. "Los ancianos se convierten en una carga de la que nadie quiere hacerse responsable", afirman en el Área de Bienestar Social del Ayuntamiento de Barcelona.

En sólo cinco años, el número de ancianos desamparados ha aumentado en más de 10.000 y los especialistas prevén que esta cifra se dispare en los próximos años. El mayor número de ancianos solitarios se concentra en los distritos de Ciutat Vella y el Eixample, donde malviven en viviendas antiguas y sin recursos económicos. De ellos, el 25% vive en pareja, el paso previo a la soledad total. Más del 70% del colectivo de solitarios son mujeres. Los más propensos al desamparo son los que no accedieron al matrimonio en la plenitud de la vida.

Según un reciente informe municipal, el número de ancianos solitarios se extiende por la ciudad como "una mancha de aceite" del centro urbano a las zonas periféricas. En barrios como la Barceloneta, la Ribera-Barri Gòtic y el Raval, el número de ancianos solitarios alcanza el 25% de la población total de la tercera edad.

Tres síndromes que revelan el rechazo familiar y social

• Dicen los geriatras que A.N., un anciano de la calle Tallers, en el Raval, padece el síndrome de la maleta porque le obsesionan los constantes traslados a que le someten sus hijos. En julio estuvo viviendo en Tarragona con una de sus hijas y en septiembre le puede tocar ir a Murcia, donde reside uno de sus cinco hijos.

Otros, en cambio, viven de forma estable con alguno de sus familiares, pero en el fondo están convencidos de que les acogen por la pensión que cobran. Estos casos están calificados como

síndrome de la compra de cariño. El tercer síndrome, el del gueto, que puede llegar a ser más duro, es el que padecen numerosos ancianos que, contra su voluntad, son internados en residencias alejadas de su entorno social. En estas circunstancias, las residencias son vistas como lugares donde esperar que llegue la hora.

En opinión de los especialistas, la sociedad actual no está preparada ni tiene conciencia de los problemas que tienen las personas de la tercera edad. Todos coinciden en señalar que hace falta aumentar los servicios sociales y prepa-

rar a las personas para que puedan afrontar dignamente la última etapa de su vida.

El índice de suicidios entre la gente mayor se ha disparado en los últimos años

• Cada día hay más ancianos que se suicidan para poner fin a una vejez que les resulta insostenible. De acuerdo con estadísticas oficiales, la tasa de suicidios en la tercera edad en España ha au-

muerte deja de ser una fantasía con la que jugar para convertirse en una alternativa.

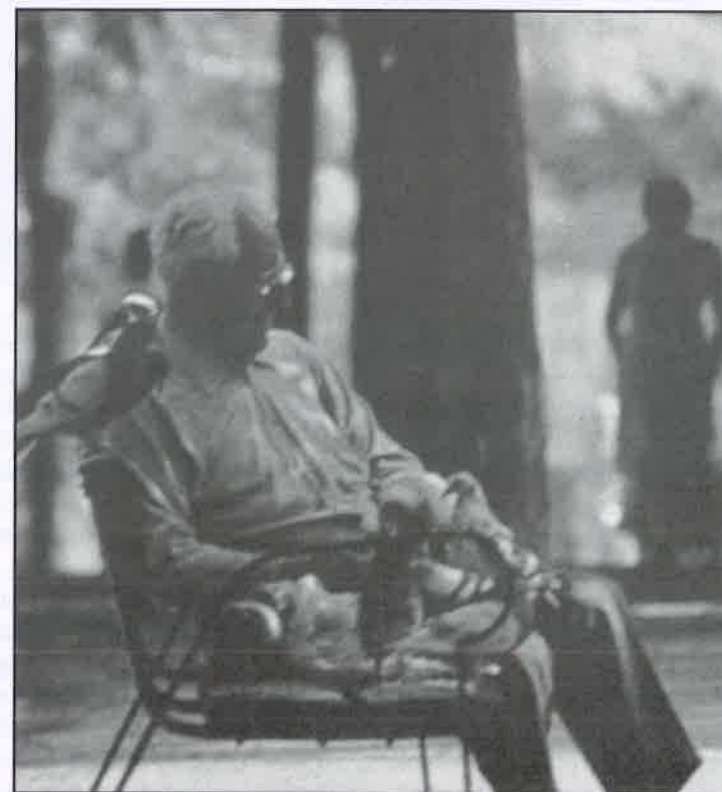
Las personas de edad avanzada que deciden quitarse la vida lo hacen de forma drástica, como lanzarse a las vías del tren o arrojar por una ventana. Por eso las estadísticas demuestran que el número de suicidios fallidos es mucho más elevado entre la población joven, mientras que entre la tercera edad una de cada tres personas consuma la acción.

Suicidios encubiertos

Más allá de las cifras oficiales, hay otras formas encubiertas de suicidio que trascienden como simples accidentes. Según los especialistas, muchas muertes por accidentes de circulación son suicidios encubiertos. En otros casos, los ancianos se niegan a comer porque llegan a la conclusión de que "lo mejor que puede pasarles es la muerte", afirma Josep Rúbies Ferrer, presidente de la Asociación Catalana de Geriatria.

Los especialistas sostienen que los factores que más inducen a los ancianos a quitarse la vida son el miedo a la soledad, la enfermedad y el rechazo a la dependencia familiar. Para los médicos, el suicidio se ha convertido en "una de las grandes patologías del viejo".

El aumento del número de suicidios en la tercer edad ha sido constatado en varios países europeos. Un estudio reciente confirma el aumento de la tasa de suicidios, a partir de la década de los 80, en países como Suiza, RFA, Austria, Dinamarca y Francia. En este último país alcanza a 114 de cada 100.000 ancianos.

Durant aquests darrers dies han proliferat a la premsa local i estatal notícies relacionades amb un sector de població que sembla dur de cap a les institucions amb competències en matèria d'acció social: ens referim als mendicants, captaires, indigents, marginats o com els hi vulguin dir; el cert és que, malgrat la indefinició conceptual, tots sabem molt bé de qui i de què es parla. Es tracta d'un grup de persones més o manco nombrós, resulta difícil precisar el número exacte, que no tenen cobertes les necessitats considerades com a primàries: habitatge, menjar calent a la taula, etc.

Passant un poc per alt l'excusa que ha generat la informació sobre els mendicants, principalment certes declaracions de la regidora de Serveis Socials de l'Ajuntament de Madrid que tantes conseqüències institucionals han provocat, convé fitxar-nos, aliens al si tu has dit si jo et dic, en el balanç que entre línies s'extreu de tota aquesta paperassa.

D'això, precisament, en feim ressò...

El buen tiempo convierte la Plaza de las Columnas en un dormitorio de indigentes.

Mercedes Azagra.

- El Día 16 de Baleares. 9/8/89 ... "Ocho personas están viviendo, desde que empezó el verano, en la plaza de las Columnas. Han ocupado algunos bancos, mantienen sus mantas enrolladas durante el día y se dedican a pedir dinero esperando a que les salga algún trabajo por horas. Su

presencia ha provocado que un lugar antes transitado por familias y niños esté prácticamente abandonado..."

"... Que no nos tengan tanto miedo, porque nosotros no nos comemos a nadie. Los vecinos se asustan porque quieren. A ninguno les hemos robado ni pegado. Lo que tendrían que hacer es comprarnos un piso para que no estemos como gatos en la calle..."

"... Los vecinos se han quejado ante el Delegado del Gobierno por la inseguridad de la zona, por el perjuicio que produce a la imagen del vecindario, y sobretodo, por cuestiones de sanidad..."

El Ayuntamiento de Madrid acusa al de Barcelona del envío de mendigos a la capital de España.

J. Carbajo/El Juliana

- El País. 30/8/89 ... "La nueva responsable de los servicios sociales del Ayuntamiento de Madrid, Carmen Díaz Marés, del Partido Popular, declaró ayer que en los dos últimos meses han llegado a la capital de España "varios centenares de indigentes de Cataluña con el viaje supuestamente pagado por la Generalitat o por el Ayuntamiento barcelonés..."

"... Representantes del Ayuntamiento de Barcelona y del Departamento de Bienestar Social de la Generalitat de Cataluña rechazaron tajantemente las acusaciones de la concejala Díaz Marés, y negaron que los servicios de atención social de ambas instituciones pretendan resolver la mendicidad de Barcelona mediante la entrega de dinero y el envío de los pobres a Ma-

drid..."

"... Elena Vázquez consejera de Integración Social de la Comunidad de Madrid, manifestó que "no se puede utilizar a los mendigos como arma arrojadiza". Añadió que "es impensable" una medida así por parte del Ayuntamiento de Barcelona y que no se pueden lanzar este tipo de acusaciones "sin aportar datos"

Madrid denuncia los mendigos procedentes de Barcelona.

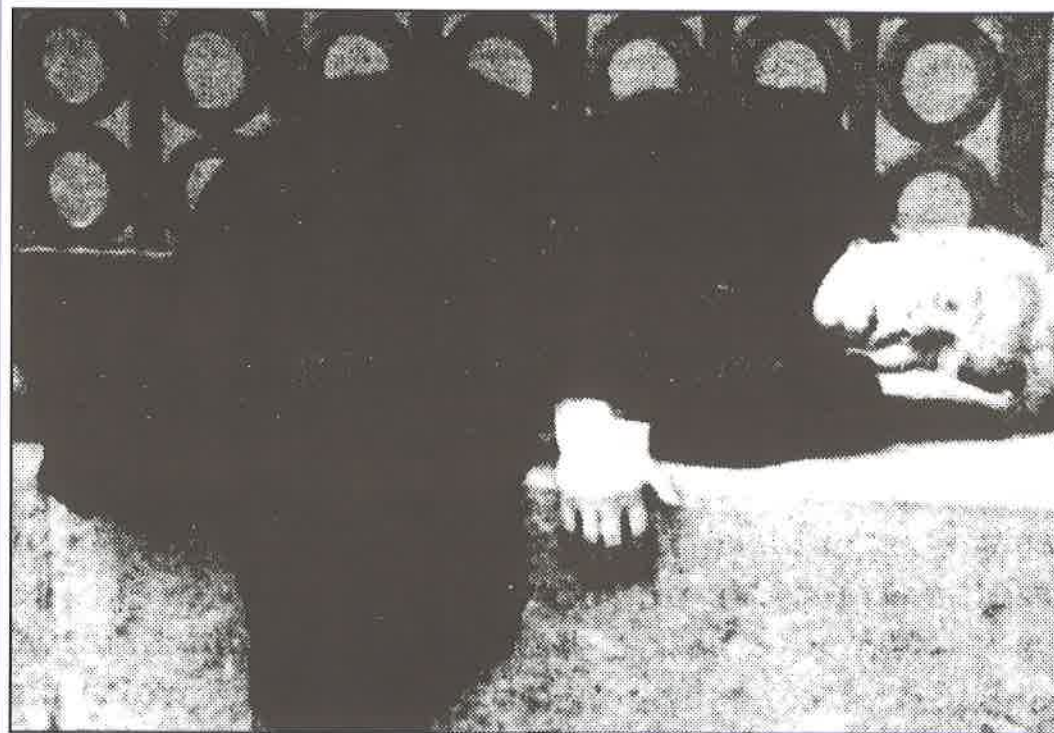
- El Día 16 de Baleares. 31/8/89 ... "La Concejalía de Servicios Sociales del Ayuntamiento de Madrid reiteró su voluntad de mantener la asistencia a los marginados dentro de las posibilidades económicas y en el marco de un espíritu de solidaridad..."

El Ayuntamiento de Barcelona sólo facilitó el traslado de cuatro mendigos a Madrid en los dos últimos meses.

- El País. 31/8/89 ... "El Ayuntamiento de Madrid ha hecho un llamamiento a los responsables de los servicios sociales de otros municipios para establecer una estrategia común de reinserción de marginados. Para Luis Mª Huete, tercer teniente de alcalde de Madrid, hay que actualizar las ponencias discutidas en 1986 en la FEMP porque la situación se puede agudizar de cara a 1992..."

Peloteo de mendigos

- El Día 16 de Baleares. 31/8/89 ... "Si Victoria Kent se escandalizaba porque los muros de las prisiones sirvieran más para defender a los de

ca más adecuada es la de dar un tratamiento más individualizado a las personas que viven en la indigencia..."

"... De esta manera, en Barcelona, funciona un centro de acogida abierto las 24 horas del día, en el que los servicios municipales del Ayuntamiento intentan establecer un diagnóstico de las personas que allí acuden. "Detrás de la indigencia o de la mendicidad se es-

fuera que para regenerar a los de dentro, habrá que lamentarse ahora de que los abundantes mendigos de nuestras calles sean, más que infortunados ciudadanos a los que hay que redimir, molestos personajes a los que hay que enviar lo más lejos posible..."

"...En España, buena parte, aunque no toda, de la marginalidad tiene raíces económicas. El parado de larga duración que es abandonado a su suerte corre el riesgo de abocarse a un camino sin retorno de mendicidad. Y a este colectivo se une el de numerosos inmigrantes de países vecinos, y el de una parte de las minorías étnicas que aún no han encontrado acomodo razonable en España, los gitanos en primer lugar..."

"...Ante el problema, las soluciones que se han encarado en nuestro país son escasas e insuficientes. Existen instituciones benéficas, gestionadas por las Comunidades Autónomas o las Diputaciones, que conceden albergue — siempre provisional, por un plazo breve — a quienes lo precisan, y hay instituciones de acogida para los niños sin hogar, pero no se ha

desarrollado en absoluto el concepto de rehabilitación, de reinserción social para los adultos marginados. A lo que parece, si se confirman las sospechas, algún edil espabilado habría encontrado la solución: poner a los indigentes a viajar de un sitio a otro, con gastos pagados, en un innoble peloteo de carne humana..."

El mendigo exterior.

Joan Barril

- El País. 3/9/89 ... "La política de los servicios asistenciales de Cataluña es contraria a la existencia de grandes albergues para los indigentes. Responsables del Ayuntamiento y de la Generalitat coinciden en señalar que el mantenimiento de este tipo de centros sólo sirve "para tapar el problema y acallar las malas conciencias". En su opinión estas instalaciones acrecientan el problema de la mendicidad ya que se convierten fácilmente en "aparcamientos para pobres". A partir de este enfoque, el último albergue municipal, situado en la calle de Valldoncella, cerró sus puertas hace cinco años..."

"... La Generalitat y el Ayuntamiento coinciden en que la políti-

conden situaciones personales muy diferentes y complejas, como los desequilibrios psicológicos, o el alcoholismo, una vejez precoz, o, simplemente, la falta de recursos económicos", explica Miquel Lumbierres, coordinador de los servicios sociales del municipio.

Pero la red de servicios sociales que funciona en Barcelona va bastante más allá de los límites de la Administración. Un buen número de entidades benéficas de carácter religioso y privado encabezadas por Caritas Diocesana, actúan desde hace años en la ciudad para ofrecer su ayuda a los más pobres. La Hora de Dios, la Obra de Fátima, los hermanos de San Juan de Dios... son los nombres de algunas de ellas.

Sólo en el distrito de Ciutat Vella se calcula que en estos momentos funcionan unos 160 servicios de asistencia social.

El problema reside en que una buena parte de estas entidades no están coordinadas entre sí. Algunas de ellas trabajan de forma concertada con la administración..."

"... Según fuentes oficiales, el próximo año, la Generalitat y el

Ayuntamiento dedicarán 1.000 millones de pesetas para hacer frente al problema de la indigencia..."

"... Darío Pérez considera que en algunas ciudades españolas la estructura de asistencia es muy rígida. "Hay municipios que no tienen albergue público por lo que la estancia en estas instituciones es limitada", explica. "Estas personas, cuando se les acaba el plazo de tiempo tienen que ir a otras ciudades".

Al albergue madrileño llegan, además de mendigos de otras latitudes, personas con diversos problemas que no han encontrado solución en sus comunidades de origen. "Hay mucha gente que todavía cree que en Madrid se arreglan todos los problemas".

Los nuevos "clientes" del centro de acogida madrileño son enfermos psíquicos y físicos, drogadictos, alcohólicos, personas que han sufrido malos tratos o que no tienen posibilidad de acceder a una vivienda. "Son gente a la que les han expulsado de otros departamentos de asistencia social o que están esperando ingresar en ellos:

El "tráfico" de mendigos de una ciudad a otra subvencionados por las distintas instituciones es reconocido por todos los sectores consultados. Hace tres años, de la comisión de asuntos sociales de la Federación Española de Municipios y Provincias (FEMP) emanaron las primeras recomendaciones. "Hay que evitar la movilidad de este colectivo y poder conseguir que cada ciudad asuma la marginación existente, controlando la concesión de billetes..."

"... El mendigo—según la concejala de Bienestar Social de Madrid— ya no tiene nombre. Ni siquiera historia. Es simplemente una plaga, un elemento arrojadizo que los vecinos insolidarios tiran por encima de la cerca del jardín. Basura.

El cinismo que subyace en esta guerra de comunicados veraniegos sobre el mendigo exterior tiene algo

de repugnante. El mendigo deja de ser sujeto para ser simplemente objeto, mercancía caducada a la que importa más ocultarla que reciclarla. Ese es quizás el sentido de esos grandes albergues madrileños cuya única función es almacenar de forma indiscriminada a todos aquellos que se han apeado de la sociedad, desde el enfermo psiquiátrico hasta el parado, desde la mujer maltratada hasta el vagabundo crónico. En la intención acusadora de la concejala madrileña hay una ambigüedad inconsciente: ¿para quién es el Bienestar Social de su departamento? ¿Para las bolsas marginales a las que se soluciona una noche pero no se le soluciona su vida? ¿O es que el Bienestar Social se entiende como la ausencia del malestar que provoca en los ciudadanos del barrio de Salamanca la cruda cercanía de la miseria abundante? Incapaces de afrontar las causas de esa población que ya no puede seguir, hay gente que prefiere estigmatizar su origen. Un pobre es una desgracia, pero si el pobre viene de Barcelona deja de ser una desgracia para convertirse en una agresión. La concejala ha optado así por su bienestar moral. Lo social debe ser cosa de barceloneses..."

Exportación de pobres Antonio Pizá

- Diario de Mallorca. 9/9/89

... "Pero ya ven, según esta inmerecida concejala, quien llena Madrid de pobres es el Ayuntamiento de Barcelona presuntamente metida ahora a exportadora de indigentes con destino a Madrid, para quitárselos de encima con vista al 92 y sus Olimpiadas. Mal asunto, pues no hay que olvidar que el 92 Madrid será la Capital Europea de la Cultura, y si bien es cosa que no puede compararse a unas Olimpiadas, tampoco liga mucho con la mugre y el pordiose. La verdad es que los mendigos son una especie de desdoro y un engorro, y hay muchos países que en vez de asistírtiles optan por prohibirlos..."

Los mendigos se van de "vacaciones" en verano.

José Mª Rodríguez

- El Día 16 de Baleares. 10/9/89 ... "Caritas ha detectado un importante descenso este verano en el número de personas que acuden a su sede en busca de ayuda. Los mendigos, según fuentes de la Delegación Diocesana, se han tomado así una especie de vacaciones que, lejos de obedecer a deseos de emigración, es consecuencia de que en la época estival "existen otras formas de ganarse la vida en la isla". Los comedores públicos también han visto de esta manera reducida su clientela, lo mismo que los diferentes albergues..."

MANACOR: UNA PROBRESA DESCONEGUDA.

V Premis Associació de la
Premsa Forana. 1988.

Publicat a la revista 7
setmanari de Manacor.

Pobresa, soledat i abandó són característiques molt conegudes del Manacor que es vol presentar com una ciutat moderna i que es prepara, com a capital de la comarca, per entrar en el segle XXI.

Ja es va denunciar l'any 84 el nivell de pobresa en l'Estat Espanyol, nivell molt per damunt de la mitja europea -Europa té un percentatge de l'11% de pobresa, mentre que l'Estat Espanyol el té del 25%. A Manacor ens trobam amb una situació desconeguda i que, degut a interessos més o manco visibles, es vol negar contínuament no col·laborant en la solució del problema.

Segons la investigació que hem portat a terme, sempre ambigua i plena de llacunes, prop del 2,5 per cent de la nostra població està en situació de pobresa o de dependència per a subsistir. Un nombre esgarriós si tenim en compte que a Manacor no hi ha zones concretes que es puguin declarar de concentració de pobresa, sinó que la trobam tan dispersa que no és visible pel ciutadà mig que no es preocupi directament del problema.

La nostra anàlisi l'hem basada en la documentació recollida pel

Centre d'Assistència Social de l'Ajuntament, converses amb gent que coneix el tema, presència en els llocs més característics de pobresa. A partir dels documents analitzats hem pogut extreure 170 famílies que podem considerar que es troben en aquesta situació de necessitat. Aquests casos inclouen 547 persones lligades directament al món de la marginació. Hem d'afirmar que aquests no són tots els casos que existeixen a Manacor, són els casos que d'alguna manera estan controlats i que han demanat ajuda a instàncies oficials.

POBRESA I MARGINACIÓ

El que més sorprèn de la nostra anàlisi és precisament que el lligam pobresa-marginació es situa més que res en gent major, en parelles o persones que viuen to-

tes soles i que, després de tota una vida de treball, es veuen arraconades i deixades per la seva família i per la societat. Crida enormement l'atenció el percentatge de gent necessitada que viu en soledat (14%) i l'edat d'aquestes persones, una mitja de 72 anys. Vella i abandó, pobresa i soledat, sembla que en el nostre poble són figures que van íntimament lligades. ¿Representa això una actitud social de la nostra comunitat?

Fills que es neguen públicament a ajudar els seus pares, persones d'edat que podien sobreviure amb una economia de subsistència i que, degut a la seva edat, degueren retirar-se al poble i no tenen cap tipus d'asegurança o de mitjà de subsistència...

Els vells, deixats de costat perquè ja no interessin, no són productius. Només una certa classe de vells són presents a la nostra societat: els que, tenint uns mitjans de vida més o menys alts, poden participar en les activitats públiques d'allò que s'organitza per a la tercera edat o per a les vidues. Però què passa amb aquells que no poden participar-hi o que, ni tan sols, són tenguets en compte?

POBRESA I CULTURA

No totes les dades de la nostra anàlisi foren suficientment contrastades, degut, sobretot, a que no constaven en les fitxes, però encara que hem de tenir present aquesta mancança, es pot afirmar que hi ha un lligam molt fort entre pobresa i baix nivell cultural.

Del 64% dels casos que es coneix el seu nivell cultural, un 88% es poden considerar com a persones de molt baix nivell.

A més d'això hem de parlar de la realitat que s'ofereix en els nostres centres: una certa marginació, un fort absentisme escolar i també un percentatge molt elevat de nins que no acaben, ni tan sols, l'EGB.

Es lliga necessàriament la incultura dels pares a la resposta dels fills. Convèncer els pares de la

necessitat de què els fills assisteixin a l'escola és prou difícil, però és també molt difícil fer estudiar a un al.lot que s'ha de preocupar del seu menjar i que no té unes condicions mínimes per a poder estar a gust a ca seva.

Què causa la incultura? La pobresa? O és la inversa, la pobresa causa de la incultura...?

La realitat és que són massa alts els nivells de manca de preparació, ja no parlant dels casos analitzats, sinó també tenint en compte la població estudiant en general, nivell baix i encara més baixa l'altura d'aquells que

tenen consciència de la necessitat de la preparació cultural.

TRENCAR ALGUNS PREJUDICIS

Generalment en el nostre poble hi ha una consciència clara de què, si existeix la pobresa segurament seran "forasters" aquells que la pateixen. Aquesta certa xenofòbia, que mostra un clar etnocentrisme, es veu trencada per aquesta realitat: són més les famílies de procedència Balear que les d'altres latituds, aquelles que al nostre poble són marginades i viuen de dependència. El 63,5% de les famílies són mallorquines, mentre que només el 36,5% restant són de fora de les illes.

Trencar el prejudici de què el pobre sempre és un altre, creiem que potser molt important per a

reconduir el problema. Ja no es tracta de persones que vénen de fora i que es troben desamparades, que també és el cas, sinó de gent del país que són marginades pels propis ciutadans del seu poble.

RENDA BAIXA PER SOBREVIVRE

El 26% de les famílies estudiades són nombroses; no és un percentatge tan alt com caldria esperar, però tenint present la renda per família (72 amb fills en el nostre cas), podem fixar un nivell de vida baixíssim. Es calcula que la renda mitja per família és de 29.200 pessetes, encara que aquesta xifra s'ha de prendre amb certes precaucions perquè hi ha algunes famílies que no tenen cap tipus d'entrada i n'hi ha d'altres que tenint una entrada superior, són tants de família que difícilment poden sortir endavant amb el què pot entrar per unitat familiar.

Aquesta renda baixa repercuteix en les instal·lacions dels habitatges, moltes vegades inhabitable, sense els serveis mínims per a mantenir una higiene acceptable i, sobretot entre persones procedents de foravila, ancorades en el passat, sense cap tipus d'instal·lació que pugui fer més agradable la seva vida.

LA MARGINACIÓ DEL MARGINAT

El centre de la nostra població és actualment una de les zones on resideixen més quantitat de gent major. Molts d'ells viuen en una situació molt precària i, fins i tot, passant una de les èpoques de més tristor de la seva existència. Com afirma una dona de 87 anys: "...no m'hagués mai imaginat que ara, quan som vella i després de tanta feina com he fet, em veïes en aquesta situació de soledat i tristor. Tenc una tristor que em puja pel cos..."

Tenint sempre present aquesta

situació, la realitat és que en 10 o 15 anys, descenderà la quantitat d'indigència del centre del poble - per qüestions purament naturals: la mort- mentre que està augmentant a altres zones, la perifèria de Manacor.

¿Significa això que Manacor, seguint l'exemple d'altres ciutats, crearà -està ja creant- un cordó que l'envolti, on retirar de la vista als pobres, on es pugui localitzar la gent més humil, els emigrants i els que no siguin productius...?

El perill d'una ciutat d'oblidar els que no tenen un nivell de vida "com cal"; el perill de voler enviar a les afores del nucli urbà aquells que no semblen grats, és un risc que el veïnatge de Manacor hauria de rebutjar ara que "encara és temps de fer-ho".

S'estan creant, i encara ara augmentant, una sèrie d'habitatges que mai no han existit en el nostre territori: aquells pisos que semblen bresques d'abelles i que varen sorgir quan l'especulació del terreny dels anys 60 i que -encara l'interès especulatiu és més important que les persones?- està resorgint en indrets molt concrets de la nostra vila.

PODEU TREURE LES VOSTRES CONCLUSIONS

A partir de les dades d'aquest estudi creiem que cadascú pot treure les seves conclusions. Però hi ha coses certes:

- Existeix pobresa a Manacor
- Abandó i falta de consciència és una nota predominant en el manacorí.

- Les solucions només poden venir a partir de la consciència del poble i el treball prioritari per part de les instàncies públiques.

- La dispersió de la pobresa dins Manacor no pot fer que els que vivim tan a prop la ignorem i no ajudem a prendre mesures que siguin pertinents.

Les estructures de Manacor (brutor del poble, manca d'un servei de neteja efectiu...) repercu-

teixen necessàriament en la forma d'entendre la pobresa: la deixadesa de l'exterior del poble, que destaca brutalment el luxe que es troba a l'interior de certes cases; l'existència d'uns contrastos tant forts en l'habitatge -de super-luxe en certs llocs i misèria i deixadesa en uns altres-... denoten la poca preocupació d'allò que no entri dins de les coordenades individuals.

La pobresa no és volguda pel qui la viu, però alhora no hi ha una consciència per part del necessitat de lluitar contra ella demanant ajuda a la societat. No tenen capacitat d'organització, per això es manté la pobresa estructural (aquell que no pot presionar d'una manera cohesionada difícilment rep resposta per part dels poders) i la impossibilitat de què el marginat pugui participar en el mercat de treball, en les activitats d'oci que es promouen públicament, etc.

La pobresa no és només monetària, juntament amb ella s'ha d'afegir la manca de relacions interpersonal i de desenvolupament de

la persona. L'oblit a què es condemna les persones que s'han de dedicar constantment a cercar per tot arreu, al manco, allò necessari per a sortir endavant.

Així, juntament amb l'acció que es porti perquè es pugui elevar el nivell de vida d'aquesta gent, és necessari programar mecanismes socials preventius que evitin l'aparició de pobresa o, si més no, que limitin les seves repercussions.

P.D. Hem d'agrair la col·laboració inestimable de les Assitents Socials, així com del Regidor que s'encarrega d'aquesta parcel·la tan important de l'Ajuntament. Sense la seva col·laboració no hagués estat possible aquesta investigació.

També nomenar Càritas i el Director de la Delegació d'Hisenda Sr. Miquel Redón. Tots ells han fet possible aquest estudi que esperam serveixi per a conscienciar el poble de Manacor i evitar que continuï aquesta situació de pobresa i marginació.

Antoni Miró

BUTLLETA DE SOL·LICITUD

Si vols rebre «ALIMARA» a ca teva, omple, per favor, aquesta butlleta.

Nom i cognoms

Adreça

Població

Codi Postal

Telèfon

Professió o treball

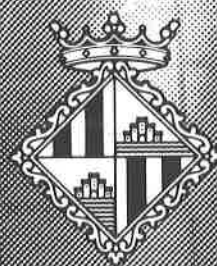

Servei d'Acció Social
Carrer Almudaina, 5
07001 Palma de Mallorca
Tel. (971) 72 15 01 ext. 286
Telefax (971) 71 90 88
(Atn. Acció Social)

FEIM FEINA PER POSAR LA CULTURA A L'ABAST DE TOT HOM

A través del Centre
Coordinador de
Biblioteques i amb la seva
xarxa de 52 biblioteques,
el **CONSELL INSULAR DE
MALLORCA** apropa, dia a
dia, la cultura a tots els
ciutadans.

Aquest Centre, que va
néixer l'any 1985 amb tan
sols onze biblioteques, en
l'actualitat cobreix
gairebé la totalitat de
l'àmbit insular refermant
la decidida voluntat i la
tasca continuada del
**CONSELL INSULAR DE
MALLORCA** a l'hora de
posar la cultura a l'abast
de tothom.

**CONSELL INSULAR
DE MALLORCA**